

Energa

**Grupa
Kapitałowa
ENERGA SA**

**Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
zgodne
z Międzynarodowymi
Standardami
Sprawozdawczości
Finansowej
zatwierdzonymi przez
Unię Europejską za rok
zakończony dnia
31 grudnia 2019 roku**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy oraz wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	14
7. Zmiana szacunków	15
8. Nowe standardy i interpretacje	15
9. Istotne zasady rachunkowości	18
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	30
10. Linie biznesowe (Segmenty działalności)	30
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT	34
11. Przychody i koszty	34
12. Podatek dochodowy	36
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	40
13. Rzeczowe aktywa trwale	40
14. Aktywa niematerialne	44
15. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	46
16. Wartość firmy	47
17. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	47
18. Zapasy	50
19. Prawa do emisji CO2	50
20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51
21. Pozostałe aktywa	51
22. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	51
23. Zysk przypadający na jedną akcję	52
24. Dywidendy	53
25. Rezerwy	53
26. Pozostałe zobowiązania	55
27. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	56
28. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	56
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	57
29. Instrumenty finansowe	57
30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	66
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	70
31. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	70
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	71
32. Zobowiązania inwestycyjne	71
33. Informacja o podmiotach powiązanych	72
34. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	73
35. Zarządzanie kapitałem	73
36. Aktywa i zobowiązania warunkowe	73
36. Struktura zatrudnienia	74
37. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy	74
38. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy	76

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody ze sprzedaży	10	11 479	10 337
Przychody z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny		693	-
Koszt własny sprzedaży	11.1	(10 930)	(8 284)
Zysk brutto ze sprzedaży		1 242	2 053
Pozostałe przychody operacyjne	11.4	245	104
Koszty sprzedaży	11.1	(380)	(354)
Koszty ogólnego zarządu	11.1	(364)	(355)
Pozostałe koszty operacyjne	11.5	(284)	(272)
Przychody finansowe	11.6	40	69
Koszty finansowe	11.7	(762)	(382)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności		(496)	90
Zysk lub (strata) brutto		(759)	953
Podatek dochodowy	12	(242)	(209)
Zysk lub (strata) netto za okres		(1 001)	744
Przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		(952)	739
Udziały niekontrolujące		(49)	5
Zysk lub (strata) na jedną akcję (w złotych)	23		
- podstawowy		(2,30)	1,79
- rozwodniony		(2,30)	1,79

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynik netto za okres		(1 001)	744
<i>Składniki, które nigdy nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		(68)	(14)
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	(84)	(17)
Odroczony podatek dochodowy		16	3
<i>Składniki, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		(18)	(34)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	2
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	29.6	(22)	(44)
Odroczony podatek dochodowy		4	8
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		(5)	-
Inne całkowite dochody netto		(91)	(48)
Całkowite dochody razem		(1 092)	696
Przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej		(1 042)	691
Udziały niekontrolujące		(50)	5

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (przekształcone)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	14 262	14 396
Aktywa niematerialne	14	223	246
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	15	847	-
Wartość firmy	16	11	15
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	17	336	1 029
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	262	313
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	29.1	190	65
Pozostałe aktywa długoterminowe	21.1	144	118
		16 275	16 182
Aktywa obrotowe			
Zapasy	18	756	687
Należności z tytułu podatku dochodowego		61	4
Należności z tytułu dostaw i usług	29.4.1	1 489	1 429
Aktywa z tytułu umów	29.4.1	313	363
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	29.1	203	22
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	1 461	2 724
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	21.2	409	188
		4 692	5 417
SUMA AKTYWÓW		20 967	21 599

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	22.1	4 522	4 522
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		-	-
Kapitał rezerwowy	22.4	1 018	1 018
Kapitał zapasowy	22.5	2 035	1 540
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	22.6, 29.6	(52)	(34)
Zyski zatrzymane	22.7	1 730	3 249
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej		9 253	10 295
Udziały niekontrolujące	22.8	11	61
		9 264	10 356
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	29.4.2	2 047	2 384
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	29.4.2	2 326	4 484
Rezerwy długoterminowe	25	786	642
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	738	593
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje długoterminowe	27	296	274
Zobowiązania z tytułu leasingu	34, 29.1	637	16
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	26.1, 29.1	82	45
		6 912	8 438
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		802	617
Zobowiązania z tytułu umów		139	129
Bieżąca część kredytów i pożyczek	29.4.2	393	189
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	29.4.2	2 219	108
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	65
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	27	188	187
Rezerwy krótkoterminowe	25	583	942
Pozostałe zobowiązania finansowe	29.1	235	300
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	26.2	232	268
		4 791	2 805
Zobowiązania razem		11 703	11 243
SUMA PASYWÓW		20 967	21 599

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nota	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2019		4 522	-	1 018	1 540	(34)	3 249	10 295	61	10 356
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	-	-	-	-	-	(67)	(67)	(1)	(68)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	29.6	-	-	-	-	(18)	-	(18)	-	(18)
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		-	-	-	-	-	(5)	(5)	-	(5)
Zysk (strata) netto za okres		-	-	-	-	-	(952)	(952)	(49)	(1 001)
Suma całkowitych dochodów za okres		-	-	-	-	(18)	(1 024)	(1 042)	(50)	(1 092)
Podział zysków/ pokrycie straty z lat ubiegłych		-	-	-	495	-	(495)	-	-	-
Suma transakcji z właścicielami		-	-	-	495	-	(495)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2019		4 522	-	1 018	2 035	(52)	1 730	9 253	11	9 264
Na dzień 1 stycznia 2018		4 522	(2)	1 018	1 433	2	2 436	9 409	56	9 465
Korekta z tytułu wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15		-	-	-	-	-	195	195	-	195
Na dzień 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)		4 522	(2)	1 018	1 433	2	2 631	9 604	56	9 660
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	-	-	-	-	-	(14)	(14)	-	(14)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	2	-	-	-	-	2	-	2
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	29.6	-	-	-	-	(36)	-	(36)	-	(36)
Zysk (strata) netto za okres		-	-	-	-	-	739	739	5	744
Suma całkowitych dochodów za okres		-	2	-	-	(36)	725	691	5	696
Podział zysków/ pokrycie straty z lat ubiegłych		-	-	-	107	-	(107)	-	-	-
Suma transakcji z właścicielami		-	-	-	107	-	(107)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018		4 522	-	1 018	1 540	(34)	3 249	10 295	61	10 356

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przepińwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(759)	953
Korekty o pozycje:			
Udział w (zysku)/ stracie jednostek wykazywanych metodą praw własności		496	(90)
(Zyski)/ straty z tytułu różnic kursowych		(12)	28
Amortyzacja	11.2	1 079	967
Odsetki i dywidendy, netto		315	298
(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej, w tym odpis wartości firmy	31	893	(204)
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:			
Zmiana stanu należności	31	(427)	410
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów	31	50	(363)
Zmiana stanu zapasów		(69)	(335)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	31	160	(195)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów	31	10	129
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(23)	(72)
Zmiana stanu rezerw	31	(312)	441
		1 401	1 967
Podatek dochodowy		(148)	(108)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 253	1 859
Przepińwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		7	6
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(1 675)	(1 638)
Sprzedaż jednostki zależnej		-	58
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	2.2	(181)	(206)
Udzielenie pożyczek		(189)	-
Splata pożyczek		-	10
Pozostałe		1	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 037)	(1 770)
Przepińwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia		852	37
Splata zaciągniętego zadłużenia		(990)	(560)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(3)	(168)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		(35)	-
Odsetki zapłacone		(324)	(312)
Otrzymane dotacje		15	27
Zwrot środków z otrzymanych dotacji		-	(29)
Pozostałe		-	(1)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(485)	(1 006)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1 269)	(917)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	20	2 726	3 643
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	20	1 457	2 726

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Grupa Kapitałowa Energa SA („Grupa”) składa się z **Energa Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) z siedzibą w Gdańsku i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk–Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku podmiotem kontrolującym Spółkę oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej Energa SA jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy oraz wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone**2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w skład Grupy wchodzi Energa SA oraz następujące spółki:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Linia biznesowa (Segment) Dystrybucja					
1	Energa-Operator SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
Linia biznesowa (Segment) Sprzedaż					
3	Energa-Obrót SA	Gdańsk	obróć energią elektryczną	100	100
4	Energa Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
5	Energa SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obróć energią elektryczną	100	100
Linia biznesowa (Segment) Wytwarzanie					
6	Energa OZE SA ¹	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
7	Energa Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,64
8	Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
9	Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	Ostrołęka	dystrybucja energii ciepłej	100	100
10	Energa Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	94,81	94,81
11	Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	Kalisz	dystrybucja energii ciepłej	91,24	91,24
12	CCGT Grudziądz Sp. z o.o. ²	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
13	CCGT Gdańsk Sp. z o.o. ³	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
Linia biznesowa (Segment) Pozostałe					

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
14	Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo- płacowe i administracyjne	100	100
15	Energa Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100
16	Energa Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
17	Enspirion Sp. z o.o.	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
18	Energa Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
19	Energa Invest Sp. z o.o.	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
20	Centrum Badawczo-Rozwojowe im. M. Faradaya Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność rozwojowa w zakresie inżynierii	100	100
21	Energa Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność ochroniarska	100	100

¹ Dawniej Energa Wytwarzanie SA – w dniu 3 września 2019 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki na Energa OZE SA

² Dawniej EOB PGK 1 Sp. z o.o. - w dniu 1 sierpnia 2019 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki na CCGT Grudziądz Sp. z o.o. Obecna siedzibą spółki jest Grudziądz.

³ Dawniej ENSA PGK 8 Sp. z o.o. - w dniu 1 sierpnia 2019 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki na CCGT Gdańsk Sp. z o.o.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach - Polska Grupa Górnicza SA („PGG”), Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. (dawniej Elektrownia Ostrołęka SA) oraz w jednostkach stowarzyszonych - Polimex-Mostostal S.A. („Polimex”) oraz ElectroMobility Poland SA (patrz opis w nocie 2.2.).

2.2. Zmiany w składzie Grupy oraz inwestycjach we wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w okresie sprawozdawczym

2.2.1. Polska Grupa Górnicza

W dniu 28 kwietnia 2016 roku spółka zależna Energa Kogeneracja Sp. z o.o. podpisała umowę określającą warunki inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczą Sp. z o.o. W ramach inwestycji w PGG, Energa Kogeneracja Sp. z o.o. zobowiązała się do dokonania wpłat na nowo emitowane udziały w PGG na łączną kwotę 500 mln zł. Wpłaty na kapitał zrealizowano.

W dniu 31 marca 2017 r. Energa Kogeneracja Sp. z o.o. zawarła Umowę Inwestycyjną zmieniającą warunki inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczą Sp. z o.o. („PGG”).

Stronami Umowy Inwestycyjnej są Energa Kogeneracja Sp. z o.o., Enea S.A., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGNiG TERMIKA S.A., Węglkokoks S.A., Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o., Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (zwani dalej łącznie „Inwestorami”) oraz PGG.

Nowa Umowa zmieniła i uzupełniła warunki realizacji inwestycji dotychczasowych wspólników w PGG określone w pierwszej Umowie Inwestycyjnej zawartej między dotychczasowymi wspólnikami i spółką w dniu 28 kwietnia 2016 roku.

W ramach transakcji zrealizowano dokapitalizowanie PGG przez Inwestorów (z wyłączeniem spółki Węglkokoks S.A. i Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych) na łączną kwotę 1 mld zł w trzech transzach.

W ramach nowej umowy Grupa zobowiązała się do objęcia nowych udziałów o łącznej wartości nominalnej 100 mln zł w zamian za wkład pieniężny, w trzech transzach. Wpłaty w łącznej kwocie 100 mln zł zostały dokonane, co zaskutkowało objęciem 15,32% kapitału zakładowego PGG.

Zarówno Umowa Inwestycyjna z 28 kwietnia 2016 roku, jak i nowa Umowa Inwestycyjna zawarta 31 marca 2017, przewidują szereg mechanizmów umożliwiających inwestorom bieżący monitoring sytuacji finansowej PGG, w tym realizacji jej biznesplanu oraz podejmowanie działań optymalizacyjnych m.in. w przypadku niekorzystnych zmian warunków rynkowych. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą PGG, przy czym Umowa przewiduje, że każdemu wspólnikowi PGG przysługuje prawo do powoływania, odwoływania i zawieszenia w pełnieniu funkcji jednego członka Rady Nadzorczej (uprawnienie osobiste), przy łącznie 8 członkach Rady.

Ponadto PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., Energa Kogeneracja Sp. z o.o., PGNiG TERMIKA S.A. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (zwani dalej łącznie „Nowymi Inwestorami”) podpisały porozumienie dotyczące PGG („Porozumienie”). Celem zawarcia Porozumienia jest zapewnienie zwiększonej kontroli nad PGG przez Nowych Inwestorów, którzy posiadają łącznie większościowy udział w głosach na Zgromadzeniu Wspólników PGG. Porozumienie zakłada m.in. uzgadnianie wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej PGG. W dniu 29 czerwca 2016 roku Urząd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wydał zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Nowych Inwestorów wspólnej kontroli nad PGG, na bazie Porozumienia. W dniu 31 marca 2017 na mocy nowej Umowy Inwestycyjnej do inwestorów PGG dołączyła Enea S.A. W dniu 22 grudnia 2017 roku UOKiK wydał zgodę na dokonanie koncentracji poprzez przystąpienie Enea S.A. do Porozumienia.

W dniu 29 grudnia 2017 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym został dokonany wpis dotyczący przekształcenia spółki Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. w spółkę akcyjną.

W dniu 31 sierpnia 2018 roku został zawarty Aneks nr 1 do Umowy, mający na celu uregulowanie sposobu kontynuacji inwestycji w PGG oraz dostosowanie postanowień Umowy do zmienionej formy prawnej PGG.

PGG zajmuje się wydobyciem węgla, przez co daje dostęp do bogatych zasobów paliwa energetycznego, które może być wykorzystywane przez jednostki wytwórcze Grupy. Siedziba PGG znajduje się w Katowicach.

PGG jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej akcji.

2.2.2. Polimex-Mostostal

W dniu 18 stycznia 2017 roku Zarząd Energa SA wraz z Enea S.A., PGE S.A., PGNiG Technologie S.A. („Inwestorzy”) oraz Polimex-Mostostal S.A. zawarł umowę inwestycyjną, na podstawie której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji kapitałowej w Polimex. Energa SA objęła 37,5 mln nowo wyemitowanych akcji o wartości nominalnej 2 zł każda, za łączną kwotę 75 mln zł oraz nabyła 1,5 mln akcji Polimex od SPV Operator Sp. z o.o. dopuszczonych do obrotu na GPW w ramach transakcji pakietowej za łączną kwotę 5,8 mln zł, w wyniku czego osiągnęła około 16,5% udziału w akcjonariacie Polimexu.

Umowa inwestycyjna umożliwia inwestorom wpływ na politykę finansową i operacyjną Polimexu. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza składa się z 7 członków.

Ponadto Inwestorzy podpisali porozumienie dotyczące inwestycji w Polimex („Porozumienie”). Celem zawarcia Porozumienia jest zapewnienie zwiększonej kontroli nad Polimexem Inwestorom, którzy posiadają łącznie większościowy udział w głosach na Zgromadzeniu Wspólników Polimexu (66%). Porozumienie zakłada m.in. uzgadnianie, w drodze głosowania, wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej Polimexu, w tym ustalanie składu osobowego Zarządu Polimexu.

Z uwagi na wskazane powyżej uprawnienia Inwestorów, przekładające się na posiadanie znaczącego wpływu, udział w Polimexie został zaklasyfikowany jako jednostka stowarzyszona ujmowana metodą praw własności.

Polimex jest spółką inżyniersko-budowlaną, którą wyróżnia szeroki wachlarz usług świadczonych na zasadach generalnego wykonawstwa. Siedziba Polimexu znajduje się w Warszawie. Polimex jest spółką notowaną na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kurs jednej akcji Polimexu na zamknięciu sesji w dniu 30 grudnia 2019 roku wyniósł 2,155 zł, co przekłada się na wartość godziwą pakietu akcji w posiadaniu Grupy na poziomie 84 mln zł. Wartość bilansowa pakietu akcji Polimexu wynosi 123 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość bilansowa była wyższa od wartości godziwej, jednak jednostka uznaje, że nadwyżka ta ma charakter przejściowy. W przypadku przedłużającego się spadku wartości godziwej jednostka zweryfikuje odpowiednio wartość bilansową.

2.2.3. Elektrownia Ostrołęka

W dniu 8 grudnia 2016 roku Energa SA, Enea S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka SA podpisały Umowę Inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu budowy nowego bloku energetycznego w Ostrołęce o mocy 1000 MW („Projekt”). Warunkiem zawieszającym realizację Umowy było uzyskanie zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, polegającej na nabyciu przez Enea S.A. 50 % akcji spółki celowej Elektrownia Ostrołęka SA. W dniu 11 stycznia 2017 roku Prezes UOKiK wydał bezwarunkową zgodę na dokonanie koncentracji, w związku z czym 1 lutego 2017 roku Energa SA oraz Enea S.A. podpisały Umowę nabycia akcji przez Enea S.A.

Na mocy powyższego Energa SA i Enea S.A. objęły wspólną kontrolę nad spółką, której celem działalności jest budowa i eksploatacja nowego bloku węglowego.

W dniu 27 lutego 2018 roku zostało zarejestrowane przekształcenie spółki Elektrownia Ostrołęka SA w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Energa SA i Enea S.A. posiadają po 50% udziałów Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. oraz taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu. W skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej wchodzi taka sama liczba przedstawicieli obu inwestorów. Decyzje dotyczące istotnych działań będących w kompetencjach zgromadzenia wspólników wymagają jednomyślnej zgody obu udziałowców. Biorąc powyższe pod uwagę inwestycja została zaklasyfikowana jako wspólne przedsięwzięcie i jest ujmowana metodą praw własności.

Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów.

W dniu 26 marca 2018 roku podpisano aneks do Umowy Inwestycyjnej, w którym określono maksymalne nakłady ze strony Energa SA do czasu wydania polecenia rozpoczęcia prac dla Generalnego Wykonawcy.

W dniu 21 grudnia 2018 roku w wyniku aukcji rynku mocy na rok 2023 (aukcja główna) Spółka Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. zakontraktowała łącznie 853 MW obowiązku mocowego (z umową mocową na 15 lat obowiązującą od 2023 roku). W dniu 28 grudnia 2018 roku Spółka wydała polecenie rozpoczęcia prac związanych z realizacją Projektu Generalnemu Wykonawcy, którym jest Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz Alstom Power Systems S.A.S.

Jednocześnie, w dniu 28 grudnia 2018 roku Energa SA, Enea S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. rozwiązały Umowę Inwestycyjną z dnia 8 grudnia 2016 roku zmienioną aneksem nr 1/2018 z dnia 26 marca 2018 roku i zawarły Porozumienie, którego intencją było zawarcie nowej umowy inwestycyjnej określającej zasady współpracy oraz finansowania projektu budowy nowego bloku energetycznego w Ostrołęce w fazie budowy. Zgodnie z Porozumieniem z 28 grudnia 2018 roku Energa SA i Enea S.A. zadeklarowali zaangażowanie finansowe dla realizacji projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C („Projekt”) w wysokości Energa SA - nie mniej niż 1 mld zł, Enea – 1 mld zł. W wykonaniu Porozumienia z 28 grudnia 2018 roku Energa SA i Enea S.A. przekazały już Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. po 181 mln złotych.

W dniu 30 kwietnia 2019 roku Energa SA oraz Enea S.A. podpisały Porozumienie w sprawie finansowania budowy elektrowni Ostrołęka C doprecyzowujące deklaracje zaangażowania finansowego złożone przez Energa SA i Enea S.A. w Porozumieniu z 28 grudnia 2018 roku. Celem Porozumienia jest uszczegółowienie zasad finansowania Projektu w celu umożliwienia kontynuowania jego realizacji bez opóźnień. Zgodnie z treścią Porozumienia Energa SA oraz Enea S.A. zobowiązały się zapewnić spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. nakłady finansowe na realizację Projektu zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji (szczegółowe informacje dotyczące Porozumienia dostępne są w raporcie bieżącym nr 7/2019).

W związku z powyższym Energa SA oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. zawarły w dniu 17 lipca 2019 roku umowę pożyczki, na podstawie której Energa SA udziela Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczki na okres do dnia 31 grudnia 2019 roku w kwocie do 76 mln zł. Wypłata kwoty pożyczki nastąpiła w dwóch transzach w łącznej wysokości 58 mln zł. W dniu 30 września 2019 roku Energa SA dokonała cesji na rzecz Enea S.A. połowy wierzytelności przysługujących jej z tytułu udzielonej pożyczki. Kwota wierzytelności będąca przedmiotem niniejszej cesji została uiszczona przez Enea S.A. Dodatkowo zgodnie z Aneksami nr 1 z dnia 23 grudnia 2019 r. oraz Aneksami nr 2 z dnia 31 stycznia 2020 r. oraz Aneksami nr 3 z dnia 30 marca 2020 roku do powyższej umowy pożyczki pożyczkodawcy potwierdzili maksymalną kwotę pożyczki w wysokości 58 mln zł, wydłużyli ostateczny termin jej spłaty do dnia 30 czerwca 2020 r. oraz przedstawili zamiar dokonania konwersji wierzytelności na udziały w kapitale zakładowym Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. w terminie poprzedzającym jej ostateczną spłatę.

W dniu 23 grudnia 2019 roku zawarto umowę pożyczki pomiędzy Energa SA, Enea S.A. oraz Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o. stanowiącą częściowe wykonanie przez Energa swoich zobowiązań z Porozumienia z dnia 30 kwietnia 2019 roku. Kwota pożyczki zaciągniętej przez Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o. wynosi maksymalnie 340 mln zł i będzie wypłacana w transzach, na uzasadniony wniosek Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. związany z realizacją Projektu. Pierwsza transza w kwocie 160 mln zł została wypłacona w dniu 23 grudnia 2019 roku, druga transza w kwocie 17 mln zł w dniu 13 stycznia 2020 roku, zaś trzecia transza w dniu 22 kwietnia 2020 roku. Na podstawie Umowy Pożyczki Energa SA dokonała warunkowej sprzedaży połowy wierzytelności przysługującej jej z umowy pożyczki wobec Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. na rzecz Enea S.A. Zbywane wierzytelności przejdą na Enea S.A. po spełnieniu warunków zawieszających określonych w Porozumieniu z 30 kwietnia 2019 roku w późniejszej z następujących dat 31 stycznia 2021 roku lub w dacie zapłaty przez Enea S.A. na rzecz Energa SA pełnej kwoty ceny. Wierzytelności z umowy pożyczki mogą być, po dniu 31 stycznia 2021 roku, skonwertowane przez Energa SA oraz Enea S.A. na kapitał Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o.

Jednocześnie Energa SA i Enea S.A. zobowiązały się do negocjowania zasad współpracy w umowie wspólników / umowie inwestycyjnej, mającej kompleksowo określać strukturę i formę finansowania Projektu.

W dniu 13 lutego 2020 roku na podstawie Porozumienia Energa SA i Enea S.A. postanowili zawiesić finansowanie Projektu budowy nowego bloku węglowego – planowanej elektrowni Ostrołęka C w Ostrołęce o mocy ok. 1000 MW ("Projekt"). Zawieszenie finansowania następuje w szczególności w związku z potrzebą i na czas przeprowadzenia analiz w zakresie dalszych działań w Projekcie, w tym jego dalszego finansowania.

Energa SA i Enea S.A. przyjęli, że zawieszenie finansowania Projektu będzie powodowało konieczność zawieszenia przez Elektrownie Ostrołęka Sp. z o.o. zawartego przez nią Kontraktu na Budowę Elektrowni Ostrołęka C z dnia 12 lipca 2018 roku, a także Umowy na przebudowę infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka C z dnia 4 października 2019 roku. Porozumienie nie wpływa na moc obowiązującą dotychczasowych porozumień pomiędzy Energa SA i Enea S.A. oraz pomiędzy Energa SA i Enea S.A. i Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o., w szczególności nie wpływa na dotychczasowe ustalenia odnośnie do zasad finansowania Projektu oraz formuły rozliczeń między Sponsorami przyjętych na podstawie Porozumienia Grudniowego i Porozumienia Kwietniowego.

W dniu 14 lutego 2020 roku Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przedstawiła wykonawcom polecenia zawieszenia realizacji ww. kontraktu oraz umowy z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 roku.

Od dnia wejścia w życie Umowy Inwestycyjnej do dnia 31 grudnia 2019 roku łączna wartość dokapitalizowania spółki przez Energa SA (łączna cena objęcia udziałów przez Spółkę) wyniosła 351 mln zł.

2.2.4. Elektromobility Poland

Spółka ElectroMobility Poland SA została zawiązana w październiku 2016 roku przez cztery polskie koncerny energetyczne - Energa SA, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Enea S.A. oraz Tauron Polska Energia S.A. Każda ze Spółek posiada 25-procentowy udział w kapitale podstawowym. Do dnia 31 grudnia 2019 roku łączna wartość dokapitalizowania spółki przez Energa SA (wartość nominalna objętych akcji) wyniosła 17,5 mln zł.

Spółka ElectroMobility Poland SA została zaklasyfikowana jako jednostka stowarzyszona ujmowana metodą praw własności.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W ciągu roku 2019 i do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania, Zarząd Energa SA funkcjonował w następującym składzie:

- 1) w okresie od dnia 1 sierpnia 2018 roku do dnia 30 maja 2019 roku:
  - Pani Alicja Barbara Klimiuk - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych, pełniąca obowiązki Prezesa Zarządu,
  - Pan Jacek Kościelniak - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Grzegorz Ksepko - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
- 2) w okresie od dnia 31 maja 2019 roku do dnia 16 grudnia 2019 roku:
  - Pan Grzegorz Ksepko - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych, pełniący obowiązki Prezesa Zarządu,
  - Pan Jacek Kościelniak - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
- 3) w okresie od dnia 17 grudnia 2019 roku do dnia 16 stycznia 2020 roku:
  - Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,

- Pan Jacek Kościelniak - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Grzegorz Ksepko - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
  - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 4) w okresie od dnia 17 stycznia 2020 roku do dnia 9 lutego 2020 roku::
- Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,
  - Pan Grzegorz Ksepko - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
  - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 5) w okresie od dnia 10 lutego 2020 roku do dnia 14 marca 2020 roku:
- Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,
  - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Grzegorz Ksepko - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
  - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 6) w okresie od dnia 15 marca 2020 roku do dnia 6 maja 2020 roku:
- Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,
  - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
  - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 7) w okresie od dnia 7 maja 2020 roku do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania:
- Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,
  - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
  - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
  - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
  - Pani Iwona Waksmundzka-Olejniczak - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 27 maja 2020 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

W szczególności, okolicznością wskazującą na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy w ocenie Spółki nie jest fakt wezwania przez Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna (dalej „PKN ORLEN”) w dniu 5 grudnia 2019 roku do zapisu na sprzedaż akcji Spółki, którego opis przedstawiono w nocie 39.

Zgodnie z intencją PKN ORLEN nabycie akcji umożliwi między innymi efektywne bilansowanie mocy konwencjonalnych z planowanymi odnawialnymi źródłami energii, a także wykorzystanie przez Grupę obecnych nadwyżek produkcyjnych PKN ORLEN. Pozwoli to na ograniczenie kosztów operacyjnych związanych z obrotem energią na Towarowej Giełdzie Energii. Z kolei połączenie bazy klientów obydwu grup wygeneruje potencjał do sprzedaży dodatkowych produktów i usług, szczególnie w segmencie klientów masowych.

Bazując na publicznych deklaracjach PKN ORLEN w zakresie celu przejęcia, Spółka uważa, że po nabyciu akcji dotychczasowa działalność Grupy będzie rozwijana zgodnie z obecnym profilem.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Energa SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2019 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek Energa Slovakia s.r.o. oraz Energa Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób opisany w nocie 9.5.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień kończący okres sprawozdawczy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy

Grupa dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) oraz pojedynczych składników aktywów.

Analizie podlegają zarówno czynniki zewnętrzne, w tym zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność lub też na rynkach, do obsługi których aktywa Grupy są wykorzystywane, jak i czynniki wewnętrzne związane z fizycznym stanem rzeczowych składników aktywów oraz zmianami w sposobie ich wykorzystywania. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzane są testy na utratę wartości aktywów, zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 9.10. Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości przedstawiono w nocie 13.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przysługujące pracownikom spółek Grupy po okresie zatrudnienia) szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Pozostałe rezerwy wyceniane są zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń i tworzonych rezerw przedstawiono w nocie 25.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących ich wartości rezydualnej. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków.

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne w segmencie wytwarzania, a także szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej są ścieżki cenowe energii opracowywane przez niezależnych branżowych ekspertów. Przy prognozowaniu ścieżek cenowych Grupa korzysta z raportów przygotowanych na zlecenie Grupy przez niezależnego specjalistę. Raport uwzględnia założenia i projekcje dotyczące polskiego rynku. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości na zmianę ścieżek ujawniono w notach 13 i 25.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w nocie 12.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 29.3.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, za okres nieobjęty odczytem. Kwota przychodów ujętych na dzień 31 grudnia 2019 roku na podstawie szacunków wyniosła 317 mln zł (309 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 roku).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień kończący okres sprawozdawczy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Odpisy aktualizujące tworzone są w oparciu o analizę wiekową należności, a także indywidualną analizę sytuacji dłużników oraz historyczną spłacalność.

Odpisy dotyczące należności z dostaw i usług oraz spornych są tworzone na bazie ich historycznej spłacalności, co jest podstawą oceny ryzyka strat kredytowych. Straty kredytowe mogą być również określane na bazie ratingów nadawanych kontrahentom uznanym za strategicznych. Rating powstaje na bazie wewnętrznego modelu scoringowego, który odpowiednio przekształca prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku bazowania na

historycznej spłacalności oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały poprzez przypisanie do poszczególnych kategorii należności wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

Z uwzględnieniem powyższej metodologii kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, wartość należności może być aktualizowana również indywidualnie, w szczególności w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna (w takiej sytuacji odpis na należności wątpliwe może być utworzony w wysokości 100% wartości długu ujętego wcześniej),
- pozostałych należności przeterminowanych, a także należności nieprzeterminowanych, których ryzyko nieściągalności jest znaczne według indywidualnej oceny Zarządu.

Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w nocy 29.4.1.

7. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany wartości szacunkowych wynikały ze zdarzeń, jakie wystąpiły w okresie sprawozdawczym.

8. Nowe standardy i interpretacje

Polityka rachunkowości Grupy jest stosowana w sposób ciągły za wyjątkiem zmian w MSSF UE, w szczególności dotyczących standardu MSSF 16 „Leasing”, zastosowanego po raz pierwszy w bieżącym okresie sprawozdawczym oraz zmiany prezentacji likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zaniechanych rzeczowych aktywów trwałych w budowie i wartości niematerialnych nie oddanych do użytkowania zaliczanych do majątku produkcyjnego. Dla MSSF 16 Grupa zastosowała możliwość wynikającą z zapisów załącznika C podejście retrospektywne z pokazaniem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania.

Dla celów rachunkowości zabezpieczeń Grupa stosuje w sposób ciągły MSR 39.

Likwidacja

Do kosztów amortyzacji Grupa zalicza również wartość netto likwidowanych składników majątku produkcyjnego (dotyczącego działalności podstawowej – operacyjnej) nieumorzonych całkowicie w momencie likwidacji. Nieumorzona wartość netto odnoszona jest w koszty amortyzacji w miesiącu postawienia składnika majątku w stan likwidacji. Dotyczy to również zaniechanych rzeczowych aktywów trwałych w budowie. Grupa uznała likwidację za błędny szacunek ekonomicznego okresu użytkowania. W 2019 roku prezentujemy koszty amortyzacji w wartości 1 079 mln zł, gdzie amortyzacja wynikająca z likwidacji i inwestycji zaniechanych wynosi 31 mln zł. W 2018 roku koszty amortyzacji wyniosły 967 mln zł nie obejmując kosztów likwidacji. W 2018 roku koszt likwidacji, który obecnie byłby odnoszony w ciężar amortyzacji, wyniósł 29 mln zł.

MSSF 16 „Leasing”

Zgodnie z nowym standardem, leasingiem dla leasingobiorcy jest każda umowa, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Aby uznać umowę za umowę leasingową – Grupa analizuje:

- czy przedmiotem umowy jest identyfikowalny składnik aktywów,
- czy przez cały okres użytkowania Grupa ma prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów,
- oraz czy Grupa przez cały okres użytkowania ma prawo kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Kierowanie użytkowaniem występuje wtedy, gdy klient zaprojektował składnik aktywów w sposób z góry określający sposób i cel użytkowania bądź klient ma prawo do posługiwania się składnikiem aktywów, a dostawca nie ma prawa zmieniać jego poleceń.

Identyfikacja umowy leasingu skutkuje koniecznością dokonania szacunków oraz zastosowania osądów przez Zarządy Spółek, które wpływają istotnie na wartość zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania na ten dzień. Do najważniejszych z nich należą:

- stopy dyskonta przyjęte do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu oraz
- okres trwania leasingów uwzględniający możliwość przedłużenia umowy leasingu, jak i wcześniejszego jej zakończenia (wypowiedzenia).

Do szacunków, które mają wpływ na wartość rozpoznanych aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kolejnych okresach, należą także stawki amortyzacji oraz wartości rezydualne przyjęte dla poszczególnych aktywów.

Dla celów wyceny zobowiązania z tytułu leasingu stosuje się dyskonto przy użyciu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy aktualnej na dzień rozpoczęcia leasingu, która to odzwierciedla przewidywany koszt finansowania zakupu przedmiotu leasingu. Stopę dyskonta ustala się w oparciu o rozwiązanie praktyczne dopuszczone przez standard, polegające na zastosowaniu pojedynczej stopy dyskonta do portfela leasingów o w miarę podobnych cechach.

Okres leasingu obejmuje nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z tej opcji) oraz okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z tej opcji). Skorzystanie przez Spółkę z opcji przedłużenia/wypowiedzenia leasingu powinno uwzględniać wszystkie istotne fakty i okoliczności znane i kontrolowane przez Spółkę. W przypadku umów/tytułów prawnych dotyczących ustanowienia prawa do użytkowania gruntów, takich jak służebności przesyłu oraz opłaty za umieszczenie urządzeń, zawartych na czas nieokreślony, Spółka przyjmuje jako nieodwołalny okres leasingu, pozostały okres ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych posadowionych na tych gruntach, czyli majątku sieciowego.

Zastosowanie MSSF 16 miało następujący wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku:

	Stan na 1 stycznia 2019 (przed zastosowaniem MSSF 16)	Wpływ zastosowania MSSF 16	Stan na 1 stycznia 2019 (po zastosowaniu MSSF 16)
AKTYWA			
Aktywa trwałe, w tym:	16 182	676	16 858
Rzeczowe aktywa trwałe	14 396	(198)	14 198
Aktywa niematerialne	246	(10)	236
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	884	884
Aktywa obrotowe	5 417	-	5 417
SUMA AKTYWÓW	21 599	676	22 275
PASYWA			
Kapitał własny ogółem	10 356	-	10 356
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	8 438	637	9 075
Zobowiązania z tytułu leasingu	16	637	653
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	2 805	39	2 844
Zobowiązania z tytułu leasingu	2	39	41
SUMA PASYWÓW	21 599	676	22 275

Nowy standard zniósł istnienie leasingu operacyjnego według MSR 17 dla leasingobiorcy przekształcając każdą umowę w leasing finansowy. Przekształceniu uległy głównie umowy najmu, dzierżawy oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów. Wprowadzenie nowego standardu nie wprowadziło zmian z punktu widzenia leasingodawcy.

W 2019 roku amortyzacja od przekształconych w wyniku wejścia w życie zapisów MSSF 16 umów wyniosła 58 mln zł, a zgodnie z poprzednim ujęciem koszty związane z tymi umowami wyniosłyby 58 mln zł. W 2018 koszty tych umów wyniosły 56 mln zł. Były one prezentowane głównie jako usługi obce oraz podatki i opłaty.

Uaktualniona polityka rachunkowości Grupy zakłada:

- korzystanie z możliwości niestosowania wymogów MSSF 16 dla leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów o niskiej wartości czyli poniżej 10.000 zł za wyjątkiem prawa wieczystego użytkowania gruntów,
- ujęcie składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w dacie rozpoczęcia realizacji umowy w wartości wynikającej z wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, czyli w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia leasingu,
- do wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania będą doliczane wszelkie początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę, szacowane koszty do poniesienia przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca użytkowania lub składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu jeśli leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek ich poniesienia,
- wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania jest pomniejszana o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- zobowiązania z tytułu leasingu są pomniejszane o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- Grupa dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeśli można ustalić ją na bazie umowy, w innych przypadkach stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy,
- do rachunku wyników na bieżąco są odnoszone koszty finansowe w postaci odsetek oraz zmienne opłaty dotyczące umowy leasingu nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu,
- po dacie rozpoczęcia, leasingobiorca wycenia składniki aktywów z tytułu użytkowania, stosując model kosztu, czyli pomniejsza wartość o odpisy amortyzacyjne oraz straty z tytułu utraty wartości oraz koryguje o aktualizację wyceny zobowiązania leasingowego z tytułu ponownej oceny lub zmiany w opłatach leasingowych,
- okres amortyzacji jest zgodny z okresem, na który zawarto umowę leasingu, jeśli nie jest przewidywany wykup na własność, a w tym drugim przypadku ustalany jest od razu okres ekonomicznej przydatności składnika aktywów.

W czerwcu 2019 roku Komitet ds. Interpretacji MSSF („Komitet”) wydał decyzję, że umowa niosąca prawo do umieszczenia rurociągu w przestrzeni podziemnej stanowi leasing i w związku z tym jej rachunkowe ujęcie powinno następować na zasadach określonych w MSSF 16.

W wyniku wydania w/w decyzji Grupa przeanalizowała posiadane tytuły prawne do umieszczenia infrastruktury dystrybucyjnej na cudzym gruncie pod kątem ich wpływu na wartość wykazywanych aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu. Ponowna analiza prowadzona była w szczególności w zakresie zapisów MSSF 16 dotyczących możliwości zidentyfikowania składnika aktywów, wartości indywidualnych składników aktywów oraz ustanowionych tytułem umów opłat okresowych. W konsekwencji nastąpiło zwiększenie wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 1 stycznia 2019 roku z 374 do 884 mln zł.

Wpływ ustawy z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

W 2019 roku Grupa ujęła w księgach wpływ przepisów regulujących ceny energii elektrycznej poprzez uwzględnienie kwoty różnicy ceny i rekompensaty przysługujących za 2019 rok w sprawozdaniu z zysków lub strat w pozycji przychodów z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny składającej się na zysk brutto ze sprzedaży, natomiast w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako pozostałe aktywa krótkoterminowe. Szacowaną wartość korekt faktur VAT zmniejszających wartość przychodów ze sprzedaży Grupa ujęła w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zwiększenie zobowiązań z tytułu dostaw i usług, natomiast w sprawozdaniu z zysków lub strat jako zmniejszenie przychodów ze sprzedaży.

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2019

W 2019 roku Grupa zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez RMSR oraz zatwierdzone przez UE, weszły w życie w roku 2019:

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – Wcześniejsze spłaty z ujemną kompensatą (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w rozliczeniach podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – zmiany do programu określonych świadczeń (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Doprecyzowanie zakresu stosowania standardu dla długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” – definicja terminu „istotny” (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- Wskaźnik referencyjny stóp procentowych - zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie).

8.3. Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 17 „Kontrakty ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiana do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” definicja przedsięwzięcia (obowiązująca w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przyjęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe” oraz do MSR 28 „Jednostki Stowarzyszone” dotyczące sprzedaży lub przekazania aktywów pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony)
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” (obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później)
- Zmiany do MSSF 9 Instrumenty Finansowe, MSR 39 Instrumenty Finansowe oraz MSSF 7 Instrumenty Finansowe: Ujawnienie Informacji (obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później)
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych Prezentacja Zobowiązań jako Krótkoterminowe lub Długoterminowe (obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 r. lub później, wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone)

W przypadku wprowadzenia wymienionych standardów, Grupa nie przewiduje, aby zmiany z tym związane miały istotny wpływ na jej sprawozdanie finansowe.

9. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były w sposób ciągły.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Energa SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Grupa rozważa ponadto, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako odrębny podmiot (silos). Jeżeli Grupa sprawuje kontrolę nad znanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji.

Grupa rozlicza transakcje objęcia kontroli nad jednostkami zależnymi przy zastosowaniu metody nabycia. Zapłata przekazana w ramach transakcji ustalana jest jako wartość godziwa przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania jednostki przejmowanej, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej. Udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej ujmowane są według wartości proporcjonalnego udziału (odpowiadającego udziałowi niedającemu kontroli) w możliwych do zidentyfikowania ujętych aktywach netto jednostki przejmowanej. Wartość firmy powstająca w transakcji nabycia wyliczana jest zgodnie z zasadami przedstawionymi w nocie 9.9.

Koszty związane z transakcją nabycia jednostki zależnej odnoszone są w koszty okresu.

Z transakcji w ramach Grupy są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9.2. Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą rozliczane są poprzez sumowanie poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. W przypadku spółki przejmowanej sumowaniu podlegają poszczególne pozycje bilansowe i wynikowe ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym tej spółki, w wartościach prezentowanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy łączącymi się jednostkami, w tym zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

9.3. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne w ramach, którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności po pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Zastosowanie metody praw własności polega na początkowym ujęciu inwestycji w cenie nabycia powiększonej o koszty transakcyjne. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia, ujmuje się w zysku lub stracie Grupy, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach tej jednostki od dnia nabycia – ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach Grupy. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a wspólnym przedsięwzięciem są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

9.4. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to podmioty, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o koszty transakcyjne oraz z uwzględnieniem późniejszych zmian udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia, ujmuje się w zysku lub stracie Grupy, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach tej jednostki od dnia nabycia – ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach Grupy. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a jednostką stowarzyszoną są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

9.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku, z którego korzysta jednostka), oraz

- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się jako element zmian wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania jednostek zagranicznych objętych konsolidacją pełną są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich sprawozdania z zysków lub strat są przeliczane po średniorocznym kursie wymiany za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
EURO	4,2585	4,3000

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie		
Waluta	1 stycznia - 31 grudnia 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018
EURO	4,3018	4,2669

9.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto, tzn. wartości początkowej pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

- Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:
  - Budynki 5 - 100 lat
  - Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej 10 - 100 lat
  - 5 - 50 lat
- Maszyny i urządzenia techniczne 3 - 50 lat
- Środki transportu 3 - 14 lat
- Urządzenia biurowe, w tym:
  - Sprzęt komputerowy 1 - 15 lat
  - Pozostałe 1 - 5 lat
  - 1 - 15 lat
- Inne rzeczowe aktywa trwałe 2 - 15 lat
- Nabyte prawa wieczystego użytkowania 40 - 99 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów (obliczone jako różnica pomiędzy

ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.7. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej.

Aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności dla oprogramowania, licencji i patentów oraz innych aktywów niematerialnych wynosi od 2 do 5 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich usunięcia.

9.8. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Do aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa zalicza aktywa, które są przedmiotem umowy leasingowej lub umowy zawierającej leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

W dacie rozpoczęcia umowy leasingowej Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu, na który się składa:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (patrz nota 9.20)
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów. Leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek pokrycia tych kosztów w dacie rozpoczęcia albo w wyniku używania bazowego składnika aktywów przez dany okres.

Po dacie rozpoczęcia umowy leasingowej składniki aktywów z tytułu użytkowania wycenia się stosując model kosztu, czyli pomniejsza wartość o odpisy amortyzacyjne i straty z tytułu utraty wartości oraz koryguje o aktualizację wyceny zobowiązania leasingowego z tytułu ponownej oceny lub zmiany w opłatach leasingowych.

Dla aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa stosuje zasady amortyzacji analogiczne jak dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych opisanych w zastrzeżeniu, że okresem amortyzacji aktywa z tytułu prawa do użytkowania jest okres, na który zawarto umowę leasingu, jeśli nie jest przewidywany wykup przedmiotu umowy na własność. W przypadku kiedy umowa przewiduje wykup i Grupa zamierza z tego wykupu skorzystać ustalany jest okres amortyzacji równy okresowi ekonomicznej przydatności składnika aktywów.

Pozycja aktywa z tytułu prawa do użytkowania może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej analogicznie jak dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Grupa prezentuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych aktywów jako dodatkową pozycję w grupie aktywów trwałych. Zasada ta nie ma zastosowania do aktywów z tytułu prawa do użytkowania spełniających definicję nieruchomości inwestycyjnych, które są zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako nieruchomości inwestycyjne.

9.9. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejścia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących, nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków (lub zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgową, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Przy szacowaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia Grupa uwzględnia zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość księgową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości księgowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania. Na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz odpowiednia część kosztów bieżących pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwałe przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwałe nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.12. Zapasy

Do zapasów zalicza się aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług,
- a także świadectwa pochodzenia energii, efektywności energetycznej oraz prawa do emisji CO₂.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto. Stosowane do wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel oraz prawa do emisji CO₂ – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenie – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,
- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

Świadectwa pochodzenia energii

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w Grupie w okresie obrachunkowym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa, tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji i ujmują w przychodach ze sprzedaży. Przez wartość godziwą rozumie się średnioważoną cenę świadectw pochodzenia z danego miesiąca ustaloną na podstawie notowań na Towarowej Giełdzie Energii.

Zakupione świadectwa pochodzenia wycenia się w cenie nabycia. Posiadane świadectwa są przeznaczone na własny użytek.

Prawa do emisji CO₂

Nabyte prawa do emisji CO₂ wycenia się w cenie nabycia. Prawa do emisji CO₂ otrzymane nieodpłatnie wycenia się w wartości zerowej i ewidencjonuje pozabilansowo.

Świadectwa efektywności energetycznej

Otrzymane świadectwa efektywności energetycznej tzw. „białe certyfikaty” w okresie sprawozdawczym na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa tj. w dacie wydania decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energii i ewidencjonowane w korespondencji z rozliczeniami międzyokresowymi przychodów.

Nabyte świadectwa efektywności energetycznej tzw. „białe certyfikaty” w okresie sprawozdawczym na moment początkowego ujęcia wycenia się w cenie nabycia.

9.13. Aktywa z tytułu umów

Zgodnie z zapisami MSSF 15 aktywa z tytułu umów dotyczą prawa Grupy do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które zostały przekazane klientowi. Są to kwoty niezafakturowane na dzień bilansowy. Podlegają one również ocenie czy nastąpiła utrata wartości zgodnie z wymogami MSSF 9.

9.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

9.15. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach niefinansowych rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFSS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

9.16. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia Grupa klasyfikuje jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgową zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi).

Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Jeżeli Grupa ma zamiar dokonać zbycia, które prowadziłoby do utraty kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli wszystkie wyżej wymienione kryteria są spełnione oraz niezależnie od tego czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji zbycia.

Aktywa trwałe i grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości księgowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

9.17. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej.

Zyski zatrzymane obejmują wynik netto roku bieżącego, niepodzielone wyniki z lat ubiegłych, kapitały rezerwowe i zapasowe jednostek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli, korekty związane z przejściem na MSSF oraz korekty związane ze zmianą w udziale w spółkach zależnych po objęciu kontroli przez jednostkę dominującą.

9.18. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Zgodnie z regulacjami obowiązującymi w poszczególnych spółkach pracownicy Grupy uprawnieni są do otrzymywania określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych - nagród jubileuszowych.

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez aktuarusza, przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

- odprawy emerytalno-rentowe wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Tworzone rezerwy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe – odwijanie dyskonta), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat.

Rezerwy tworzone na nagrody jubileuszowe ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne oraz koszty finansowe – odwijanie dyskonta).

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

W poprzednich okresach sprawozdawczych w spółkach Grupy uruchamiane były programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO”) oraz zasady indywidualnych odejść („ZIO”). Jako rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia Grupa ujmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO oraz pozostałych działań z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia, w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy zakończą pracę w spółkach Grupy oraz oszacowanej wartości odprawy lub odszkodowania. Rezerwy tworzone są w momencie podania do wiadomości zainteresowanych stron głównych elementów planu restrukturyzacji.

9.19. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi się wiąże.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na rekultywację terenu oraz przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały. Wzrost rezerwy związany z upływem czasu (odwijanie dyskonta) odnoszony jest w koszty finansowe. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta lub szacowanego kosztu rekultywacji/likwidacji koryguje wartość rzeczowych aktywów trwałych, których rezerwa dotyczy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów tworzy się systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego na bazie wielkości rzeczywistej emisji CO₂, z uwzględnieniem darmowych uprawnień do emisji CO₂, wg następujących zasad i kolejności:

- w części pokrytej przyznanymi nieodpłatnymi uprawnieniami (proporcjonalnie do łącznej ilości nieodpłatnych uprawnień przyznaných dla danego roku) - w wartości zerowej,
- w części pokrytej uprawnieniami zakupionymi – w cenie nabycia,
- w części niepokrytej posiadanymi lub należnymi uprawnieniami – na podstawie zakontraktowanych cen zakupu uprawnień, a następnie na podstawie cen rynkowych uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Rezerwa z tytułu obowiązku dotyczącego praw majątkowych (art.52 ustawy OZE)

Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w kogeneracji, a także świadectw efektywności energetycznej tworzy się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości wynikającej z zakontraktowanych praw majątkowych, a następnie wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień kończący okres sprawozdawczy lub w wysokości opłaty zastępczej.

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia

W dniu 30 grudnia 2019 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zatwierdził cenę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G na rok 2020. Zatwierdzona cena nie pokrywa w pełni kosztów uzasadnionych sprzedawanej energii elektrycznej w grupach taryfowych G stąd wybrane Spółki w Grupie musiały zawiązać rezerwy na umowy rodzące obciążenia. Szczegóły zostały przedstawione w nocie 38.

9.20. Zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązania z tytułu leasingu są zobowiązaniami wynikającymi z umów leasingowych lub umów zawierających leasing.

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Na dzień rozpoczęcia leasingu opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia;
- kwoty, których zapłaty przez Grupę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że Grupa może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Po dacie rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

9.21. Zobowiązania z tytułu umów

Zobowiązania z tytułu umów zgodnie z zapisami MSSF 15 dotyczą obowiązku Grupy do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta. Jeżeli Klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub jednostka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim jednostka przekaze dobra lub usługi klientowi, jednostka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

9.22. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.23. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów**Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów**

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane w formie dotacji środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od otrzymanych aktywów trwałych,
- równowartość przyznanych świadectw efektywności energetycznej tzw. „białych certyfikatów” w momencie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

9.24. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz że dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

W przypadku, gdy Grupa otrzymuje kredyt lub pożyczkę na zasadach preferencyjnych, na dzień początkowego ujęcia, dokonuje się wyceny takiego instrumentu finansowego w wartości godziwej, odpowiadającej wartości zdyskontowanych przepływów, z użyciem rynkowych stóp procentowych dla podobnych instrumentów. Różnicę między wyliczoną w ten sposób kwotą wyceny a wyceną według zamortyzowanego kosztu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dotację i rozlicza liniowo przez okres spłaty zobowiązania w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.25. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, na których mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu w wartości zdyskontowanych przyszłych opłat. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres leasingu obejmujący nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z tej opcji) oraz okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z tej opcji).

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” zniósł istnienie leasingu operacyjnego według MSR 17 dla leasingobiorcy przekształcając każdą umowę w leasing finansowy. Z punktu widzenia Grupy główną zmianą jest wymóg rozpoznania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania finansowego zarówno w przypadku umów spełniających kryteria leasingu finansowego, jak i operacyjnego. Powyższa zmiana wpłynie na wzrost wartości aktywów i zobowiązań o 676 mln zł.

Informacje szczegółowe znajdują się w nocie 8.

9.26. Instrumenty finansowe

9.26.1. Aktywa finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie aktywów finansowych:

- 1) wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie,
- 2) wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- 3) wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. SPPI – solely payment of principal and interest).

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku. Przez inne całkowite dochody ujmuje się zyski lub straty wynikające ze zmian w wartości godziwej. Zyski lub straty z tytułu utraty wartości, zyski i straty z tytułu różnic kursowych oraz odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w sprawozdaniu z zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli nie jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jednostka może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

Instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są rozpoznawane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

W powyższy sposób wyceniana jest m.in. pożyczka udzielona spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., dla której to pożyczki test SPPI wg MSSF 9 nie został spełniony.

9.26.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Model utraty wartości jest obecnie oparty na ryzyku poniesienia strat kredytowych. Odnosi się on wyłącznie do aktywów ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, gdyż w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej przyjmuje się założenie, że wartość godziwa zawiera w sobie potrzeby aktualizacji wartości aktywa. Kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość księgową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący, odnoszony w sprawozdanie z zysków lub strat.

W Grupie wdrożono model oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do należności zgodnie z uproszczoną metodą dopuszczalną do zastosowania przez MSSF 9. Uzasadnienie dla zastosowania powyższego modelu stanowią poniższe argumenty:

- należności posiadane przez Grupę nie zawierały istotnego elementu finansowania w rozumieniu zasad określonych w MSSF 15, czyli nie istniał istotny komponent finansowania mogący korygować przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia,
- należności spełniały warunek oczekiwania, że zostaną spłacone w okresie krótszym niż rok.

Uproszczony model pozwala na obliczanie strat kredytowych w całym okresie życia należności. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku należności od kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgową składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.26.3. Zobowiązania finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie zobowiązań finansowych:

- 1) wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- 2) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

W momencie początkowego ujęcia jednostka może nieodwołalnie wyznaczyć zobowiązanie finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w następujących przypadkach:

- 1) jeśli umowa zawiera jeden lub większą liczbę wbudowanych instrumentów pochodnych, a umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów objętym zakresem MSSF 9, o ile:
  - a) wbudowany instrument pochodny (wbudowane instrumenty pochodne) nie zmienia(ją) znacząco przepływów pieniężnych, które w przeciwnym razie byłyby wymagane zgodnie z warunkami umowy lub
  - b) jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania analizy lub po pobieżnej analizie przeprowadzonej podczas rozpatrywania po raz pierwszy podobnego hybrydowego instrumentu, że oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego (wbudowanych instrumentów pochodnych) jest zabronione, jak na przykład w przypadku opcji wcześniejszej spłaty wbudowanej w pożyczkę i pozwalającej jej posiadaczowi na wcześniejszą spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.
- 2) gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji, ponieważ:
  - a) eliminuje to lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad lub
  - b) grupa zobowiązań finansowych bądź aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zarządzana, a jej wyniki są oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, a informacje o tej grupie przygotowane na tej podstawie są przekazywane wewnątrz Grupy kluczowemu personelowi kierownicemu.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zakupu rzeczowych aktywów trwałych, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.

W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub

premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na koniec okresu sprawozdawczego bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmian w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty lub przychody finansowe.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości księgowych wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.26.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Dla celów rachunkowości zabezpieczeń Grupa stosuje w sposób ciągły MSR 39. Grupa może podjąć decyzję o desygnowaniu wybranych instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jako instrumentów zabezpieczających w ramach identyfikowanego powiązania zabezpieczającego. Grupa dopuszcza stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych tylko w przypadku, gdy spełnione są określone kryteria, tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Sporządzana dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób bieżącej oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do sprawozdania z zysków lub strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Prezentacja

W związku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa stosuje następującą prezentację:

- efektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest księgowana w pozostałych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny,
- odsetki z tytułu instrumentów zabezpieczających są prezentowane w tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowany jest wynik odsetkowy na pozycji zabezpieczanej,
- rewaluacja instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowana jest rewaluacja walutowa pozycji zabezpieczanej,
- nieefektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

9.27. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone jest przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W przypadku jednostek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej (patrz nota 12.4) przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy.

9.28. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i usług

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w momencie oraz w stopniu odzwierciedlającym spełnienie przez Grupę zobowiązania do wykonania świadczenia (realizacji usługi) lub dostawy towaru. Spełnienie zobowiązania następuje w momencie uzyskania przez klienta kontroli nad przekazanym składnikiem aktywów. Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wysokości ceny transakcyjnej, tj. w wysokości, co do której oczekuje się zapłaty czyli w wartości godziwej wynagrodzenia (zapłaty otrzymanej bądź należnej), po odliczeniu upustów, rabatów, podatku VAT, akcyzy i innych podatków od sprzedaży lub opłat.

Przychód obejmuje tylko wpływy korzyści ekonomicznych brutto otrzymane lub należne na rachunek własny Grupy.

Jeżeli wpływy środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów są odroczone, wartość godziwa zapłaty może być niższa niż nominalna wartość środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów otrzymanych lub należnych. W takich przypadkach jednostki Grupy ustalają wartość godziwą zapłaty poprzez zdyskontowanie wszelkich przyszłych wpływów.

Różnicę pomiędzy wartością godziwą i nominalną wartością zapłaty ujmuje się jako przychody z tytułu odsetek.

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy, prawdopodobne jest ściągnięcie kwoty należności oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować. W przypadku towarów przychód rozpoznaje się, gdy Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Do przychodów zalicza się w szczególności:

- 1) kwoty należne za sprzedane: energię elektryczną, ciepło, świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectwa wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji, uprawnienia do emisji, usługi dystrybucyjne i przesyłowe oraz usługi działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy,
- 2) kwoty należne za sprzedane materiały i towary w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty.

Za moment sprzedaży w kraju uważa się datę wykonania świadczenia zgodnie z umową kupna - sprzedaży (wysyłki lub postawienia do dyspozycji odbiorcy dostawy, odbioru usługi), przy sprzedaży detalicznej zapłatę gotówką, kartą kredytową lub czekiem, zaś w przypadku sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepła za moment sprzedaży przyjmuje się dostarczenie energii do odbiorcy.

Jeżeli jednostka Grupy lub Grupa występuje w roli agenta, zbierającego kwoty w imieniu zleceniodawcy, jej przychodami są kwoty prowizji. Jednostka Grupy bądź Grupa występuje w charakterze agenta, jeżeli nie jest narażona na znaczące ryzyko i nie osiąga korzyści wynikających ze sprzedaży dóbr lub świadczenia usług. Jednym z elementów wskazujących na to, że jednostka występuje w charakterze agenta jest to, że kwota, którą jednostka otrzymuje jako zapłatę, jest wcześniej ustalona, będąc bądź to stałą kwotą opłaty liczonej od transakcji lub też określonym procentem kwoty, na jaką zafakturowano klienta.

Przykładem działalności agencji może być sprzedaż usługi dystrybucji energii elektrycznej do odbiorców końcowych, realizowana przez podmiot zajmujący się handlem energią elektryczną.

Przychody ze sprzedaży energii zakupionej przez jednostki na Rynku Bilansującym prezentowane są jako przychody ze sprzedaży towarów.

Przychody z tytułu opłat przyłączeniowych ujmowane są w okresie, w którym są one należne.

Przychody z wykonania niezakończonych usług w okresie od dnia zawarcia umowy do końca okresu sprawozdawczego - po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych - ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny.

Przychody z tytułu wynajmu oraz z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Przychody z tytułu refaktur ujmuje się jako przychody z podstawowej działalności operacyjnej.

Korekty przychodów ze sprzedaży są zaliczane do okresu, którego dotyczą do momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji.

9.29. Koszty działalności operacyjnej

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczenia usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych, zapasów, należności z tytułu dostaw i usług, oraz aktywów z tytułu umów.

Koszty sprzedaży obejmują koszty związane z obsługą i pozyskaniem klientów oraz koszty marketingu i reklamy.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością oraz spółkami wchodzącymi w skład Grupy.

9.30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.31. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen księgowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej rzeczowego aktywa trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości księgowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.32. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku scalenia lub podziału akcji, do kalkulacji stosuje się retrospektywnie liczbę akcji po ich scaleniu lub podziale.

9.33. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

9.34. Zmiana prezentacji danych porównywalnych

Grupa dokonała zmian prezentacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku. Zmianie uległa prezentacja posiadanych przez Grupę praw wieczystego użytkowania gruntów.

Kwoty wprowadzonych korekt przedstawiono w tabeli:

	Stan na 31 grudnia 2018 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	14 335	61	14 396
Aktywa niematerialne	307	(61)	246
RAZEM	14 642	-	14 642

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH**10. Linie biznesowe (Segmenty działalności)**

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne” za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty wydzielone ze względu na rodzaj oferowanych produktów. Podział sprawozdawczości Grupy opiera się na następujących segmentach działalności nazywanych według terminologii Grupy liniami biznesowymi:

- Dystrybucja - dystrybucja energii elektrycznej przez Energa-Operator SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z dystrybucją prowadzoną przez inne spółki Grupy,
- Wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych, wytwarzanie oraz dystrybucja energii ciepłej, a także działalność serwisowo - remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii,
- Sprzedaż – handel energią elektryczną (obróć hurtowy i sprzedaż detaliczna) oraz usługi oświetlenia,
- Pozostałe – centra usług wspólnych w obszarach księgowym, kadrowo-płacowym, administracyjnym oraz teleinformatycznym, a także działalność finansowa, zarządzanie nieruchomościami oraz logistyka, zaopatrzenie i ochrona.

Do linii biznesowej pozostałe zakwalifikowano również jednostkę dominującą.

Podstawowymi miernikami, na bazie których Zarząd Energa SA dokonuje oceny wyników działalności linii biznesowych jest wynik netto oraz EBITDA, tj. zysk/(strata) z działalności operacyjnej (obliczony jako zysk/strata brutto skorygowany o udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności, przychody finansowe oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe.

Zasady stosowane do ustalenia wyników linii biznesowych oraz pomiaru aktywów i zobowiązań linii biznesowych są zgodne z zasadami stosowanymi dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności jest przypisywany do wyłączeń i korekt konsolidacyjnych.

Transakcje pomiędzy liniami biznesowymi rozliczane są na warunkach rynkowych.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych oraz aktywa zagraniczne nie mają znaczącego wpływu na działalność Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów sprawozdawczych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku oraz aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wraz z odpowiednimi danymi porównywalnymi.

W związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 16 w 2019 roku istotnie wzrosły zobowiązania z tytułu leasingu, które począwszy od 1 stycznia 2019 roku zostały ujęte w pozycji zobowiązań finansowych. W opublikowanym sprawozdaniu za 2018 rok zobowiązania finansowe zaprezentowane w podziale na segmenty działalności obejmowały tylko zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji. Ze względu na brak istotności nie prezentowano zobowiązań z tytułu leasingu. W sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2019 roku dane w podziale na segmenty działalności za rok 2018 zostały odpowiednio przekształcone uwzględniając w pozycji zobowiązań finansowych również zobowiązania z tytułu leasingu istniejące na dzień 31 grudnia 2018 roku, czyli przed pierwszym zastosowaniem MSSF 16.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku lub na dzień 31 grudnia 2019 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 048	6 209	1 069	153	11 479	-	11 479
Sprzedaż między liniami biznesowymi	65	344	287	446	1 142	(1 142)	-
Przychody z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny	-	693	-	-	693	-	693
Przychody linii biznesowej ogółem	4 113	7 246	1 356	599	13 314	(1 142)	12 172
EBITDA							
Amortyzacja	839	52	176	31	1 098	(19)	1 079
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	(1)	496	2	497	4	501
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	809	131	(410)	(89)	441	18	459
Przychody/ koszty finansowe netto	(137)	(7)	(50)	157	(37)	(685)	(722)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	-	-	-	-	(496)	(496)
Zysk lub strata brutto	672	124	(460)	68	404	(1 163)	(759)
Podatek dochodowy	(125)	(34)	(17)	(63)	(239)	(3)	(242)
Zysk lub strata netto	547	90	(477)	5	165	(1 166)	(1 001)
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8	62	15	1 376	1 461	-	1 461
Aktywa ogółem	13 987	2 658	4 099	14 869	35 613	(14 646)	20 967
Zobowiązania finansowe	4 958	92	866	6 468	12 384	(4 723)	7 661
Pozostałe informacje dotyczące linii biznesowej							
Nakłady inwestycyjne	1 334	44	175	38	1 591	(17)	1 574

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku lub na dzień 31 grudnia 2018 roku (przekształcone)	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 971	5 235	1 023	108	10 337	-	10 337
Sprzedaż między liniami biznesowymi	57	294	233	521	1 105	(1 105)	-
Przychody linii biznesowej ogółem	4 028	5 529	1 256	629	11 442	(1 105)	10 337
EBITDA							
Amortyzacja	760	39	166	20	985	(18)	967
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	3	(267)	(2)	(266)	-	(266)
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	944	(127)	430	(88)	1 159	17	1 176
Przychody/ koszty finansowe netto	(138)	9	(51)	542	362	(675)	(313)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	-	-	-	-	90	90
Zysk lub strata brutto	806	(118)	379	454	1 521	(568)	953
Podatek dochodowy	(159)	18	(73)	8	(206)	(3)	(209)
Zysk lub strata netto	647	(100)	306	462	1 315	(571)	744
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38	45	12	2 629	2 724	-	2 724
Aktywa ogółem	13 890	2 379	4 556	16 108	36 933	(15 334)	21 599
Zobowiązania finansowe	4 579	46	925	7 656	13 206	(6 023)	7 183
Pozostałe informacje dotyczące linii biznesowej							
Nakłady inwestycyjne	1 368	45	238	28	1 679	(11)	1 668

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	51	6 363	1 245	230	7 889	(777)	7 112
Energia elektryczna	44	6 251	939	-	7 234	(618)	6 616
Świadectwa pochodzenia energii	2	-	98	-	100	(4)	96
Gaz	-	180	-	-	180	(1)	179
Pozostałe towary, produkty i materiały	5	6	208	230	449	(154)	295
Podatek akcyzowy	-	(74)	-	-	(74)	-	(74)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	4 062	190	111	369	4 732	(365)	4 367
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	3 926	-	31	-	3 957	(41)	3 916
Opłaty za przyłączanie odbiorców	64	-	-	-	64	-	64
Przychody z najmu	36	4	65	2	107	(15)	92
Pozostałe usługi	36	186	15	367	604	(309)	295
RAZEM	4 113	6 553	1 356	599	12 621	(1 142)	11 479
w tym:							
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w sposób ciągły	3 970	6 357	970	-	11 297	(660)	10 637
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w określonym momencie	143	196	386	599	1 324	(482)	842
W prezentowanych przychodach za 2019 rok szacowane przychody z tytułu realizacji umów wynoszą 182 mln zł.							
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	53	5 354	1 136	322	6 865	(766)	6 099
Energia elektryczna	48	5 510	857	-	6 415	(510)	5 905
Świadectwa pochodzenia energii	-	48	62	-	110	1	111
Gaz	-	129	-	-	129	(1)	128
Pozostałe towary, produkty i materiały	5	3	217	322	547	(256)	291
Podatek akcyzowy	-	(336)	-	-	(336)	-	(336)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	3 975	175	120	307	4 577	(339)	4 238
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	3 859	-	31	-	3 890	(37)	3 853
Opłaty za przyłączanie odbiorców	42	-	-	-	42	-	42
Przychody z najmu	36	3	59	2	100	(17)	83
Pozostałe usługi	38	172	30	305	545	(285)	260
RAZEM	4 028	5 529	1 256	629	11 442	(1 105)	10 337
w tym:							
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w sposób ciągły	3 907	5 303	888	-	10 098	(548)	9 550
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w określonym momencie	121	226	368	629	1 344	(557)	787

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT

11. Przychody i koszty

11.1. Koszty działalności według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	1 079	967
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne (w tym poniesione zaliczki)	497	(266)
Zużycie materiałów i energii	881	772
Usługi obce	1 391	1 342
Podatki i opłaty	543	529
Koszty świadczeń pracowniczych	1 190	1 063
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	36	58
Pozostałe koszty rodzajowe	80	91
Zmiana stanu produktów	(2)	3
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(213)	(208)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	6 192	4 642
Razem koszty operacyjne	11 674	8 993
w tym:		
Koszt własny sprzedaży	10 930	8 284
Koszty sprzedaży	380	354
Koszty ogólnego zarządu	364	355

11.2. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	1 491	643
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	963	870
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	495	(266)
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	33	37
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	-	2
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	46	37
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	23	13
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	23	24
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	39	21
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	20	6
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	16	16
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	1	1
Odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjne	2	(2)

11.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia	830	759
Koszty ubezpieczeń społecznych	158	146
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe	73	37
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	129	121
Taryfa energetyczna - koszty bieżące	11	12
ZFŚS - odpisy za bieżący rok obrotowy	33	26
Pracowniczy Program Emerytalny	42	41
Szkolenia pracownicze	7	9
Wydatki związane z BHP	6	6
Pozostałe	30	27
RAZEM	1 190	1 063

11.4. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk ze zbycia środków trwałych/ aktywów niematerialnych	1	-
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania	36	38
Dotacje	19	18
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów obrotowych	3	1
Rozwiązanie rezerw (np. sprawy sądowe)	167	21
Zwrot podatków	-	2
Umorzone zobowiązania	1	-
Przychody dotyczące nielegalnego poboru energii	10	15
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura	5	5
Pozostałe	3	4
RAZEM	245	104

11.5. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Strata ze zbycia/ likwidacja rzeczowych aktywów trwałych/ aktywów niematerialnych	-	37
Koszty usuwania szkód losowych	41	27
Darowizny	10	11
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość aktywów obrotowych	9	-
Utworzenie rezerw	169	149
Odszkodowania	29	34
Koszty dotyczące nielegalnego poboru energii	3	3
Koszty postępowania spornego	4	7
Odpis wartości firmy	4	-
Podatek zryczałtowany od kwoty wypłaconych odsetek	13	-
Pozostałe	2	4
RAZEM	284	272

11.6. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	40	67
Przychody odsetkowe	37	64
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących)	-	3
Różnice kursowe	3	-
Pozostałe przychody finansowe	-	2
RAZEM	40	69

11.7. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	324	354
Koszty odsetkowe	300	321
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących)	20	23
Różnice kursowe	3	9
Strata ze zbycia inwestycji	1	1
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	438	28
Aktualizacja wartości inwestycji wycenianej metodą praw własności	372	-
Odsetki leasingowe	33	-
Odsetki aktuarialne i inne odsetki	29	21
Pozostałe	4	7
RAZEM	762	382

12. Podatek dochodowy

12.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Sprawozdanie z zysków lub strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(33)	(232)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	7	2
Odroczony podatek dochodowy	(216)	21
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z zysków lub strat	(242)	(209)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	20	11
Korzyść podatkowa wykazana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	20	11

W zakresie podatku dochodowego Grupa co do zasady podlegała w roku 2019 przepisom ogólnym. Za wyjątkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej Energa (patrz opis w nocie 12.4), nie wystąpiły inne przypadki, które różnicowałyby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

Termin upływu prawa do rozliczenia straty podatkowej przez spółki Grupy Energa przypada najpóźniej na dzień 31 grudnia 2024 roku.

Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne, w przypadku których nie ujęto zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 2 961 mln zł.

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk lub strata brutto przed opodatkowaniem	(759)	953
Obciążenie podatkowe według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	144	(181)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	7	2
Obciążenie podatkowe od kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(217)	(21)
Obciążenie podatkowe od przychodów trwale niebędących podstawą do opodatkowania	16	5
Obciążenie podatkowe od udziału w zysku jednostek wykazywanych metodą praw własności	(94)	17
Straty podatkowe	-	(2)
Różnice przejściowe dla których nie utworzono aktywa na podatek odroczony	(1)	(29)
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości	(97)	-
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej w sprawozdaniu z zysków lub strat	(242)	(209)

Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne, w przypadku których nie ujęto aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 938 mln zł.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. W latach 2019 oraz 2018 obowiązywała stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają różnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

Rok podatkowy jak i okres, za który sporządzone jest niniejsze sprawozdanie finansowe pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	717	662
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i zapasów	230	130
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	213	99
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna	18	17
Od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	84	66
Od rezerw na nagrody jubileuszowe	49	41
Od rezerw z tytułu obowiązku dotyczącego praw majątkowych	18	82
Od rezerw na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	15	12
Od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	33	30
Niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	5	4
Od pozostałych rezerw	68	90
Naliczone koszty	44	47
Straty podatkowe	28	34
Pozostałe	9	10
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości	(97)	-
Kompensata	(455)	(349)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	262	313

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 193	942
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 016	858
Naliczone przychody	34	35
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	7	6
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	128	35
Pozostałe	8	8
Kompensata	(455)	(349)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	738	593

Grupa nie ujęła w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości nierozliczonych strat podatkowych poniesionych w latach 2015 - 2019 na łączną kwotę 28 mln zł.

Zmiany aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	662	610
<i>Zwiększenia</i>	235	197
ujęte w wyniku finansowym	219	191
ujęte w innych całkowitych dochodach	16	3
inne	-	3
<i>Zmniejszenia</i>	(83)	(145)
ujęte w wyniku finansowym	(83)	(99)
ujęte w kapitale z tytułu wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15	-	(46)
Na koniec okresu sprawozdawczego	814	662
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości		
Na początek okresu sprawozdawczego	-	-
zwiększenia	(97)	-
Zmniejszenia	-	-
Na koniec okresu sprawozdawczego	(97)	-
Kompensata	(455)	(349)
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego po uwzględnieniu kompensaty	262	313
Rezerwy na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	942	881
<i>Zwiększenia</i>	267	78
ujęte w wyniku finansowym	267	78
<i>Zmniejszenia</i>	(16)	(17)
ujęte w wyniku finansowym	(12)	(7)
ujęte w innych całkowitych dochodach	(4)	(8)
inne	-	(2)
Na koniec okresu sprawozdawczego	1 193	942
Kompensata	(455)	(349)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego po uwzględnieniu kompensaty	738	593

12.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa ENERGA

W dniu 25 września 2017 roku spółka Energa SA wraz z podmiotami powiązanymi: Energa-Operator SA, Energa-Obrót SA, Energa Wytwarzanie SA (od 3 września 2019 roku pod nazwą Energa OZE SA), Energa Informatyka i Technologie Sp. z o.o., Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o., Energa-Operator Logistyka Sp. z o.o., Energa Oświetlenie Sp. z o.o., Enspirion Sp. z o.o., ENSA PGK1 Sp. z o.o. (od 12 października 2017 roku pod nazwą Energa Invest Sp. z o.o.), ENSA PGK3 Sp. z o.o. (od 27 października 2017 roku pod nazwą Energa Ochrona Sp. z o.o.), ENSA PGK8 Sp. z o.o. (od 1 sierpnia 2019 roku pod nazwą CCGT Gdańsk Sp. z o.o.), EOB PGK1 Sp. z o.o. (od 1 sierpnia 2019 roku pod nazwą CCGT Grudziądz Sp. z o.o.), EOB PGK2 Sp. z o.o. (od 13 grudnia 2017 roku pod nazwą Centrum Badawczo – Rozwojowe im. M.Faradaya Sp. z o.o.) zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą PGK Energa 2018. Umowa została zarejestrowana przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w dniu 26 października 2017 roku. Spółka Energa SA została wyznaczona jako spółka reprezentująca PGK Energa 2018 w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa.

Data rozpoczęcia działalności PGK Energa 2018 był 1 stycznia 2018 roku. Umowa została zawarta na okres 3 lat podatkowych, tj. do 31 grudnia 2020 roku. Przedmiotem opodatkowania PGK podatkiem dochodowym jest suma dochodów z dwóch źródeł przychodów tj. dochodu osiągniętego z zysków kapitałowych oraz dochodu osiągniętego z innych przychodów. Dochodem ze źródła przychodów jest nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących PGK uzyskanych z danego źródła przychodów nad sumą ich strat poniesionych z tego źródła przychodów.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto								
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	101	89	13 947	6 739	339	951	867	23 033
Na dzień 1 stycznia 2019 po przekwalifikowaniu części na aktywa z tytułu praw do użytkowania	101	39	13 779	6 734	334	951	867	22 805
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	-	-	1 487	1 487
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	1	-	907	427	48	108	(1 491)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(2)	(3)	(8)	(45)	-	(58)
Likwidacja	-	(34)	(386)	(50)	(1)	(2)	(3)	(476)
Nieodpłatne otrzymanie	-	-	13	-	-	-	-	13
Przemieszczenia między grupami	4	(4)	1	1	-	(2)	-	-
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	-	13	13
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	-	10	4	-	-	-	14
Pozostałe zmiany wartości	-	-	1	-	-	(1)	(6)	(6)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	106	1	14 323	7 113	373	1 009	867	23 792
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	-	(28)	(5 163)	(2 582)	(240)	(589)	(35)	(8 637)
Na dzień 1 stycznia 2019 po przekwalifikowaniu części na aktywa z tytułu praw do użytkowania	-	(35)	(5 128)	(2 582)	(239)	(589)	(35)	(8 608)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	-	-	(520)	(312)	(26)	(93)	-	(951)
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	(144)	(367)	-	(4)	-	(515)
Pozostałe zwiększenia odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	7	13	-	-	-	20
Pozostałe zmniejszenia odpisów aktualizujących	-	-	15	21	-	-	-	36
Sprzedaż, zbycie	-	-	1	3	8	44	-	56
Likwidacja	-	34	385	45	1	2	-	467
Przemieszczenia między grupami	-	-	2	(2)	-	-	-	-
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(16)	(19)	-	-	-	(35)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	-	(1)	(5 398)	(3 200)	(256)	(640)	(35)	(9 530)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	101	61	8 784	4 157	99	362	832	14 396
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	106	-	8 925	3 913	117	369	832	14 262

Dane przekształcone	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto								
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	98	88	13 037	6 267	312	885	859	21 546
Zakup bezpośredni	-	-	-	2	1	-	1 600	1 603
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	3	-	973	499	33	88	(1 596)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(3)	(3)	(7)	(17)	-	(30)
Likwidacja	-	-	(72)	(28)	(1)	(3)	(7)	(111)
Nieodpłatne otrzymanie	-	-	9	-	-	-	-	9
Przemieszczenia między grupami	-	-	(2)	2	-	(1)	-	(1)
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	13	13
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	-	4	1	-	-	-	5
Pozostałe zmiany wartości	-	1	1	(1)	1	(1)	(2)	(1)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	101	89	13 947	6 739	339	951	867	23 033
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	(25)	(4 838)	(2 476)	(222)	(521)	(30)	(8 112)
Amortyzacja za okres	-	(3)	(475)	(298)	(26)	(90)	-	(892)
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	(1)	-	-	-	(5)	(6)
Pozostałe zwiększenia odpisów aktualizujących	-	-	(4)	-	-	-	-	(4)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	108	164	-	-	-	272
Pozostałe zmniejszenia odpisów aktualizujących	-	-	2	3	-	-	-	5
Sprzedaż, zbycie	-	-	2	3	6	17	-	28
Likwidacja	-	-	43	24	1	3	-	71
Przemieszczenia między grupami	-	-	1	(1)	-	1	-	1
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(1)	(1)	1	1	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	(28)	(5 163)	(2 582)	(240)	(589)	(35)	(8 637)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	98	63	8 199	3 791	90	364	829	13 434
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	101	61	8 784	4 157	99	362	832	14 396

Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

W 2019 roku dokonano oceny wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych przesłanek utraty wartości odzyskiwalnej posiadanych rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy. W związku z wystąpieniem w II oraz IV kwartale 2019 roku zmian w otoczeniu regulacyjnym oraz rynkowym, a także wynikającej z tego aktualizacji prognoz ścieżek cenowych, stwierdzono pojawienie się przesłanek mogących skutkować zmianą wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych Grupy.

Testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU – ang. *cash generating unit*) przeprowadzono wykorzystując metodę dochodową w oparciu o zdyskontowaną wartość szacowanych przepływów z działalności operacyjnej, z uwzględnieniem m.in. następujących założeń:

- przyjęcie prognozy cen energii elektrycznej, węgla kamiennego, uprawnień do emisji CO₂, cen świadectw pochodzenia energii oraz stawek rynku mocy dla rynku polskiego na podstawie raportu przygotowanego dla Grupy przez niezależny podmiot,
- przyjęcie ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2019-2021 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku (poz. 439) oraz 8 kwietnia 2014 roku (poz. 472),
- utrzymanie nakładów inwestycyjnych na poziomie zapewniającym utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym, w tym nakładów na dostosowanie poziomów emisji przemysłowych do wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, w sprawie emisji przemysłowych oraz decyzji wykonawczej Komisji UE 2017/1442 w sprawie konkluzji najlepszych dostępnych technik (BAT) opublikowanej dnia 17 sierpnia 2017 roku,
- wejście w życie Rozporządzenia w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej wprowadzającego m.in. ograniczenia w zakresie wsparcia w ramach mechanizmu rynku mocy dla istniejących jednostek wytwórczych opalanych paliwami kopalnymi, emitujących powyżej 550 g CO₂ na kWh energii elektrycznej oraz powyżej 350 kg CO₂ średnio w skali roku na kWh mocy zainstalowanej,
- utrzymanie Operacyjnej Rezerwy Mocy do roku 2020 włącznie,
- utrzymanie wsparcia dla produkcji z istniejących odnawialnych źródeł energii w postaci przychodu z praw majątkowych oraz uwzględnienie dla części instalacji wygranych aukcji na sprzedaż energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii wraz z jej późniejszymi zmianami (Dz.U. 2017 nr 0, poz. 1148),
- przyjęcie założeń w ramach przychodów z rynku mocy zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy, przy czym stawki zostały przyjęte na podstawie przeprowadzonych i wygranych w 2019 roku aukcji oraz dla lat wykraczających poza zakontraktowany okres – na podstawie ścieżek cenowych,
- przyjęcie długości prognozy poszczególnych CGU w taki sposób, aby przepływ służący kalkulacji wartości rezydualnej był jak najbardziej zbliżony do spodziewanych przepływów w latach kolejnych.

Farmy wiatrowe („CGU Karcino, CGU Karścino, CGU Bystra, CGU Myślıno, CGU Parsówek”)

Testy na utratę wartości farm wiatrowych przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2019 roku. Testy przeprowadzono dla pełnego okresu użyteczności, co pozwala na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest określony i przewidywalny. W przypadku tego rodzaju instalacji ustalony jest na 25 lat licząc od momentu oddania farmy do użytkowania. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej obejmują okres od stycznia 2020 roku do ostatniego roku funkcjonowania danej farmy. Stopy dyskontowe ustalone w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji z grudnia 2019 roku zawierały się w przedziale 7,64% - 8,08% (średnio 6,02% po opodatkowaniu).

W oparciu o przeprowadzone testy na utratę wartości stwierdzono konieczność odwrócenia odpisów aktualizujących wartości farm wiatrowych na kwotę 16,9 mln zł. Wartość odzyskiwalną ustalono na poziomie 874,1 mln zł.

Farmy fotowoltaiczne („CGU PV Delta, PV Czernikowo”)

Testy na utratę wartości farm fotowoltaicznych przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2019 roku. Testy przeprowadzono dla pełnego okresu użyteczności, co pozwala na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest określony i przewidywalny. W przypadku tego rodzaju instalacji ustalony jest na 25 lat licząc od momentu oddania farmy do użytkowania. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej obejmują okres od stycznia 2020 roku do grudnia 2039 roku. Stopy dyskontowe ustalone w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 6,84% - 7,45% (średnio 6,02% po opodatkowaniu).

W oparciu o przeprowadzone testy na utratę wartości stwierdzono konieczność odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości farm fotowoltaicznych w wysokości 1,5 mln zł. Wartość odzyskiwalną ustalono na poziomie 19,1 mln zł.

Elektrociepłownia Elbląg wraz z instalacją BB20 („CGU EC Elbląg”)

Test na trwałą utratę wartości CGU EC Elbląg (w tym instalacji BB20) przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2019 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2020 – grudzień 2031 roku oraz wartość rezydualną. Standardowy okres 5 lat projekcji wydłużono do 2031 roku, ze względu na występowanie w tym okresie wsparcia w postaci zielonych certyfikatów dla jednostki BB20. Rok 2031 jest pierwszym reprezentatywnym okresem, na podstawie którego można kalkulować wartość rezydualną. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 7,30% (5,96% po opodatkowaniu). Przy ekstrapolacji prognozy przepływów po roku 2031 zastosowano stopę wzrostu wynoszącą 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Elbląg w wysokości 78,1 mln zł. Wartość odzyskiwalną ustalono na poziomie 152,7 mln zł.

Elektrociepłownia Kalisz („CGU EC Kalisz”)

Test na trwałą utratę wartości CGU EC Kalisz przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2019 roku. Wartość odzyskiwalną CGU ustalono na bazie wartości godziwej w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2020 – grudzień 2024 roku oraz wartość rezydualną. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 9,72% (8,49% po opodatkowaniu), z uwzględnieniem premii inwestora na potrzeby wyceny wartości godziwej. Do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem przyjęto stopę wzrostu na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Kalisz.

Elektrownia B w Ostrołęce („CGU Ostrołęka B”)

Testy na trwałą utratę wartości CGU Ostrołęka B przeprowadzono na dzień 31 maja 2019 oraz ponownie na dzień 31 grudnia 2019 roku. Przesłanką do przeprowadzenia testu w II kwartale 2019 roku było wystąpienie zmian w otoczeniu legislacyjnym związanych z wejściem w życie Rozporządzenia w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej i związanym z tym niedotrzymaniem przez elektrownię wymogów emisyjnych powodującym utratę przychodu z rynku mocy po roku 2025. Przesłanką do przeprowadzenia testu w IV kwartale 2019 roku była aktualizacja ścieżek cenowych.

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej w teście w IV kwartale przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2020 – grudzień 2031 roku oraz wartość rezydualną. W kalkulacji wartości użytkowej CGU Ostrołęka B:

- uwzględniono wsparcie w postaci 5-letniego kontraktu mocowego na lata 2021 – 2025; po tym okresie uwzględniono ograniczenie w zakresie wsparcia w ramach mechanizmu rynku mocy w związku z brakiem spełnienia przez elektrownię wymogu emisyjnego, o którym mowa w pierwszej części opracowania (ze względu na konieczność ujęcia powyższego projekcja została wydłużona ponad okres 5 lat przyjmowany zwyczajowo w tego typu wycenach),
- do kalkulacji wartości rezydualnej przyjęto znormalizowany przepływ tj. na poziomie reprezentatywnym dla lat wykraczających poza okres projekcji, oraz stopy wzrostu wynoszącej 2,0%, opartej o średnią wartość długoterminowych stóp wzrostu inflacyjnego w Polsce,
- przyjęto stopę dyskontową ustaloną w oparciu o średnioważony koszt kapitału (WACC) na poziomie 6,84% (6,38% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki testu na dzień 31 grudnia 2019 roku stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU Ostrołęka B w wysokości 167,0 mln zł.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu na dzień 31 maja 2019 roku stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU Ostrołęka B na kwotę 270 mln zł.

W związku z powyższym, łączna kwota odpisów aktualizujących wartość tego CGU dokonanych w całym 2019 roku wyniosła 437 mln zł a wartość odzyskiwalną ustalono na poziomie 425,7 mln zł według stanu na 31 grudnia 2019 roku.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany wybranych parametrów na łączną wycenę wskazanych powyżej aktywów. Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, iż czynnikami wpływającymi w największym stopniu na szacunek wartości użytkowej przetestowanych CGU są ceny energii elektrycznej, stopy dyskontowe, ceny węgla oraz ceny EUA. Ich zmiana, uwzględniona w całym okresie prognozy, mogłaby skutkować koniecznością dokonania dodatkowych odpisów bądź ich odwrócenia w oszacowanych poniżej wartościach. W związku z tym należy mieć na uwadze, że w przypadku zmiany uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko ponownego przeszacowania wartości aktywów.

Parametr	Wartość	Wpływ na wartość z wyceny CGU [mln PLN]		Zmiana wartości odpisu / odwrócenia odpisu [mln PLN]
	i kierunek zmiany	Zwiększenie wartości	Zmniejszenie wartości	
Ceny energii elektrycznej	[+ 1%]	291,2		279,0
	[- 1%]		-292,0	-281,1
Stopy dyskontowe	[+ 0,5 p.p.]		-146,7	-131,5
	[- 0,5 p.p.]	186,6		164,5
Ceny węgla	[+ 1%]		-121,3	-121,1
	[- 1%]	121,3		121,1
Ceny EUA	[+ 1%]		-115,2	-114,2
	[- 1%]	115,2		114,2

14. Aktywa niematerialne

	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie, licencje i patenty	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto					
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	-	781	74	82	937
Na dzień 1 stycznia 2019 po przekwalifikowaniu części na aktywa z tytułu praw do użytkowania	-	771	74	82	927
Zakup bezpośredni	-	16	-	37	53
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	1	56	4	(61)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(3)	-	-	(3)
Likwidacja	-	(21)	-	(1)	(22)
Przemieszczenia między grupami	-	(4)	(7)	11	-
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	1	815	71	68	955
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące					
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	-	(625)	(41)	(25)	(691)
Na dzień 1 stycznia 2019 po przekwalifikowaniu części na aktywa z tytułu praw do użytkowania	-	(625)	(41)	(25)	(691)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	-	(56)	(8)	-	(64)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	2	-	-	2
Likwidacja	-	20	-	-	20
Przemieszczenia między grupami	-	(5)	6	-	1
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	-	(664)	(43)	(25)	(732)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	-	156	33	57	246
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	1	151	28	43	223

Dane przekształcone	Oprogramowanie, licencje i patenty	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto				
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	748	71	81	900
Zakup bezpośredni	12	-	40	52
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	34	3	(37)	-
Sprzedaż, zbycie	(3)	-	-	(3)
Likwidacja	(10)	-	-	(10)
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(2)	(2)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	781	74	82	937
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące				
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	(569)	(31)	(25)	(625)
Amortyzacja za okres	(64)	(10)	-	(74)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(2)	-	-	(2)
Sprzedaż, zbycie	2	-	-	2
Likwidacja	8	-	-	8
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	(625)	(41)	(25)	(691)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	179	40	56	275
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	156	33	57	246

15. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

	Gruntów	Praw wieczystego użytkowania gruntów	Budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Urządzeń technicznych i maszyn	Środków transportu	Innych rzeczowych aktywów trwałych	Oprogramowania, licencji i patentów	Razem
Wartość brutto								
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekwalifikowanie z rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych)	132	85	-	5	5	-	10	237
Pierwsze ujęcie na 01.01.2019 r.	377	183	100	5	7	4	-	676
Zakup bezpośredni	-	1	3	3	4	-	10	21
Likwidacja	-	(27)	-	-	-	-	-	(27)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	509	242	103	13	16	4	20	907
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekwalifikowanie z rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych)	-	(28)	-	-	(1)	-	-	(29)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	(20)	(6)	(16)	(3)	(4)	(1)	(8)	(58)
Likwidacja	-	27	-	-	-	-	-	27
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	(20)	(7)	(16)	(3)	(5)	(1)	(8)	(60)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	132	57	-	5	4	-	10	208
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	489	235	87	10	11	3	12	847

Wartość kosztów związanych z leasingami aktywów o niskiej wartości na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 0,2 miliona złotych, kosztów związanych ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieujętymi w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu 5,6 miliona złotych a kosztów związanych z leasingami krótkoterminowymi 2,5 miliona złotych.

16. Wartość firmy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przeprowadzono test na utratę wartości firmy, która powstała w 2009 roku w wyniku transakcji nabycia aktywa ciepłowniczego Energa Ciepło Ostrołęka. Test przeprowadzono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na bazie projekcji finansowych aktywa, do którego przypisana jest wartość firmy dla okresu styczeń 2020 – grudzień 2024 roku oraz wartość rezydualną. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,32% (5,43% po opodatkowaniu). Do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem przyjęto stopę wzrostu na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego na pełną wartość firmy powstałą w wyniku transakcji nabycia aktywów ciepłowniczych Energa Ciepło Ostrołęka (3,5 mln zł).

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wartość netto na początek okresu	15	15
Utworzenie odpisu	(4)	-
Wartość netto na koniec okresu	11	15

17. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności

Podstawowe informacje dotyczące inwestycji we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone przedstawione zostały w nocie 2.2.

Inwestycje wyceniane metodą praw własności	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Polska Grupa Górnicza S.A.	199	642
Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	-	262
Polimex-Mostostal S.A.	123	109
ElektroMobility Poland S.A.	14	16
Razem	336	1 029

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe spółek wycenianych metodą praw własności oraz uzgodnienie informacji finansowych do wartości bilansowej udziałów w spółkach ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy. Dane za rok 2019 są oparte o dane finansowe spółek. W przypadku Polimex-Mostostal S.A., ElektroMobility Poland S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. dane podlegały badaniu, w przypadku Polskiej Grupy Górnicznej S.A. do dnia przyjęcia sprawozdania wskazane dane finansowe są wstępne. Dane porównywalne spółki ElektroMobility Poland S.A. dotyczące skróconego sprawozdania z całkowitych dochodów prezentowane są za okres od 19 października 2016 roku do 30 września 2018 roku, w przypadku danych bilansowych wg stanu na dzień 30 września 2018 roku.

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.
	Za okres zakończony 31 grudnia 2019			
Przychody	9 012	-	1 589	-
Amortyzacja	-	-	35	-
Przychody odsetkowe	-	-	4	-
Koszty odsetkowe	-	-	28	-
(Strata)/zysk brutto z działalności kontynuowanej	(482)	(1 039)	68	(4)
Podatek dochodowy	(55)	-	6	-
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej	(427)	(1 039)	62	(4)
Zysk netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Pozostałe całkowite dochody	(35)	-	4	-
Razem całkowite dochody	(462)	(1 039)	66	(4)
Dywidendy przekazane	-	-	-	-

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.	Za okres zakończony 31 grudnia 2018				
Przychody	9 371	-	1 519	-					
Amortyzacja	-	-	24	-					
Przychody odsetkowe	-	1	5	-					
Koszty odsetkowe	-	-	26	-					
(Strata)/zysk brutto z działalności kontynuowanej	625	(5)	73	(8)					
Podatek dochodowy	132	-	1	-					
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej	493	(5)	72	(8)					
Zysk netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-					
Pozostałe całkowite dochody	6	-	1	-					
Razem całkowite dochody	499	(5)	73	(8)					
Dywidendy przekazane	-	-	-	-					

Skrócony bilans	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.	Stan na 31 grudnia 2019				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	555	7	285	39					
Inne aktywa obrotowe (wyluczając środki pieniężne)	1 671	31	649	2					
Aktywa obrotowe razem	2 226	38	934	41					
Aktywa trwałe	10 220	65	731	23					
Zobowiązania finansowe (wyluczając zobowiązania handlowe)	476	1	163	-					
Inne zobowiązania krótkoterminowe (włączając zobowiązania handlowe)	3 564	85	597	6					
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4 040	86	760	6					
Zobowiązania finansowe	2 510	-	170	-					
Pozostałe zobowiązania	2 185	171	94	-					
Zobowiązania długoterminowe razem	4 695	171	264	-					
Aktywa netto	3 711	(154)	641	58					

Skrócony bilans	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.	Stan na 31 grudnia 2018				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	583	57	396	20					
Inne aktywa obrotowe (wyluczając środki pieniężne)	2 176	38	826	1					
Aktywa obrotowe razem	2 759	95	1 222	21					
Aktywa trwałe	9 528	473	713	3					
Zobowiązania finansowe (wyluczając zobowiązania handlowe)	175	21	22	1					
Inne zobowiązania krótkoterminowe (włączając zobowiązania handlowe)	3 504	3	818	1					
Zobowiązania krótkoterminowe razem	3 679	24	840	2					
Zobowiązania finansowe	2 316	21	388	-					
Pozostałe zobowiązania	2 119	-	150	-					
Zobowiązania długoterminowe razem	4 435	21	538	-					
Aktywa netto	4 173	523	557	22					

Skrócone informacje finansowe	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.	2019				
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na początek okresu	4 173	523	557	22					
Zysk/(strata) netto za okres	(427)	(1 039)	62	(4)					
Pozostałe całkowite dochody	(35)	-	4	-					
Podwyższenie kapitału przez inwestorów	-	361	-	40					
Pozostałe różnice	-	1	18	-					
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na koniec okresu	3 711	(154)	641	58					
Procentowy udział Grupy w udziałach wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej	15,32%	50,00%	16,48%	25,00%					
Udział we wspólnym przedsięwzięciu/spółce stowarzyszonej	568	-	106	14					
Wartość firmy	-	-	17	-					
Pozostałe różnice	2	-	-	-					
Odpis wartości inwestycji	(371)	-	-	-					
Wartość bilansowa udziałów	199	-	123	14					

Skrócone informacje finansowe	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElektroMobility Poland S.A.	2018				
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na początek okresu	3 374	206	456	-					
Zysk/(strata) netto za okres	493	(5)	72	(8)					
Pozostałe całkowite dochody	6	-	1	-					
Podwyższenie kapitału przez inwestorów	300	322	-	30					
Pozostałe różnice	-	-	28	-					
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na koniec okresu	4 173	523	557	22					
Procentowy udział Grupy w udziałach wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej	15,32%	50,00%	16,48%	25,00%					
Udział we wspólnym przedsięwzięciu/spółce stowarzyszonej	640	262	92	6					
Wartość firmy	1	-	17	-					
Pozostałe różnice	1	-	-	10					
Wartość bilansowa udziałów	642	262	109	16					

Płatność dywidendy udziałowcom PGG jest ograniczona umową programową emisji obligacji („Umowa”) zawartą pomiędzy PGG a obligatariuszami. Umowa oraz warunki emisji obligacji partycypacyjnych umożliwiają wypłatę dywidendy, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- za okres rozrachunkowy, za który zostanie wypłacona dywidenda, nastąpi zapłata raty wykupu cash sweep (cash sweep może nastąpić od 2019 roku i stanowić będzie łącznie 60% nadwyżki przepływów pieniężnych za poprzedni rok obrotowy),
- nie wystąpią naruszenia określonych wskaźników finansowych,
- płatność nie spowoduje naruszenia określonych prognozowanych wskaźników finansowych oraz
- dywidenda zostanie wypłacona wspólnikom oraz posiadaczom obligacji partycypacyjnych w proporcjach odpowiadających ich zaangażowaniu w finansowanie PGG.

W przypadku płatności dywidendy akcjonariuszom Polimex Mostostal S.A., Elektrownia Ostrołęka S.A. oraz ElectroMobility Poland SA nie występują szczegółowe uwarunkowania dotyczące jej ograniczenia.

Utrata wartości inwestycji we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności

Polska Grupa Górnicza S.A.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w wycenie inwestycji we wspólne przedsięwzięcie w PGG uwzględniony został udział w stracie netto PGG za rok 2019 na poziomie 65 mln zł zgodnie z pakietem sprawozdawczym zaraportowanym do akcjonariuszy przez tą spółkę. Ujemny wynik netto PGG był m.in. efektem odpisu aktualizującego wartość posiadanych aktywów trwałych. W lutym 2020 roku w efekcie porozumienia między Zarządem PGG a związkami zawodowymi ustalono średni wzrost płac o 6% począwszy od stycznia 2020 roku. Tak istotny wzrost kosztów pracowniczych, generujący ryzyko pogorszenia przyszłych przepływów

pieniężnych, spowodował ze strony biegłego rewidenta PGG konieczność ponownej weryfikacji założeń przyjętych do wyceny aktywów trwałych według stanu na koniec 2019 roku, powodując tym samym brak zatwierdzenia sprawozdania PGG za 2019 rok. Grupa sprawująca współkontrolę nad PGG, na podstawie wyceny przeprowadzonej przez zewnętrznego doradcę zidentyfikowała konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartości inwestycji do poziomu 199 mln zł. Wartość godziwa akcji została wyznaczona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych, a w ramach założeń zostały uwzględnione m.in. efekty przyjętych w lutym 2020 roku podwyżek płacowych. Analogicznym odpisem aktualizującym objęto wartość inwestycji we wspólnym przedsięwzięciu w PGG wycenianym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Uwzględniając nową wartość według wyceny, inwestycja została objęta odpisem z tytułu utraty wartości w kwocie 372 mln zł. Należy jednocześnie dodać, iż kluczowym czynnikiem wpływającym na poziom generowanych przepływów pieniężnych jest koniunktura na rynku węgla kamiennego odzwierciedlona m.in. poprzez ceny tego paliwa oraz poziom wydobycia. Ponadto, na wycenę wartości PGG istotny wpływ ma stopa dyskontowa przyjmowana do kalkulacji metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Poniższa tabela prezentuje wpływ zmienności tych czynników na wartość z wyceny pakietu akcji. Jest to istotne ze względu na brak uwzględnienia w przedmiotowej wycenie negatywnych efektów pandemii koronawirusa COVID-19, która generuje ryzyko spadku wielkości wydobycia i sprzedaży, braku dotrzymania terminów realizacji inwestycji zapewniających potencjał produkcyjny na pożądanym poziomie, ryzyko spadku cen oraz wiele innych wpływających na działalność PGG.

Wpływ czynnika na wycenę pakietu akcji PGG / inwestycji we wspólne przedsięwzięcie w PGG	Rok zakończony 31 grudnia 2019
Spadek wydobycia o 1%	(58)
Spadek cen węgla o 1%	(54)
Wzrost stopy dyskonta o 1 p.p.	(21)

Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.

W dniu 13 lutego 2020 r. pomiędzy Sponsorami projektu budowy elektrowni węglowej o mocy 1000 MW Ostrołęka C (Energa SA i Enea S.A.) zostało zawarte Porozumienie Dotyczące Dalszych Działań w Projekcie Ostrołęka "C". Na podstawie Porozumienia zostało zawieszono finansowanie projektu z uwagi na wystąpienie ważnych czynników otoczenia rynkowego w połączeniu z trudnością pozyskania zewnętrznego finansowania. Ustalono konieczność przeprowadzenia szeregu dalszych analiz, w tym parametrów technicznych oraz ekonomicznych projektu.

W związku z rozpoznaniem przez spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przesłankami utraty wartości aktywów trwałych wytworzonych dotychczas w projekcie Ostrołęka C spółka stwierdziła konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości majątku wg MSR 36. W oparciu o wycenę aktywów trwałych projektu według wartości godziwej zidentyfikowany został odpis aktualizujący w kwocie 1 027 mln zł, przez co wartość aktywów netto Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. osiągnęła na koniec 2019 roku wartość -154 mln zł. W związku z powyższym inwestycja we wspólne przedsięwzięcie w ramach spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. została w całości objęta odpisem aktualizującym.

18. Zapasy

	31 grudnia 2019			31 grudnia 2018		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Prawa pochodzenia energii	413	-	413	420	-	420
Materiały	143	(1)	142	103	(1)	102
Prawa do emisji CO ₂	178	-	178	130	-	130
Półprodukty i produkcja w toku	-	-	-	-	-	-
Towary	23	-	23	35	-	35
RAZEM	757	(1)	756	688	(1)	687

Spółki Grupy tworzą odpisy aktualizujące wartość zapasów kierując się utratą ich przydatności ekonomicznej ustalonej na podstawie wiekowania i rotacji do wysokości możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

19. Prawa do emisji CO₂

Ilości emisji oraz przyznanych darmowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych przedstawia poniższa tabela:

Uprawnienia do emisji CO ₂	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
	(tys. ton)	
Emisja CO₂ wszystkich instalacji (tys. ton), w tym:	2 174	2 640
Liczba przyznanych darmowych uprawnień do emisji	506	666
Liczba odpłatnych uprawnień do emisji	1 668	1 974
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ (mln zł)	175	164

20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku i w kasie	926	1 621
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	535	1 103
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 461	2 724
Niezrealizowane różnice kursowe i odsetki	(4)	2
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 457	2 726
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	<i>91</i>	<i>68</i>

21. Pozostałe aktywa**21.1. Pozostałe aktywa długoterminowe**

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	84	74
Nieruchomości inwestycyjne	39	34
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwale w budowie oraz aktywa niematerialne	21	3
Należności długoterminowe	-	7
RAZEM	144	118

21.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności z tytułu naliczonego VAT	161	77
Zaliczki na dostawy	105	23
Koszty rozliczane w czasie	88	79
Należna rekompensata z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny	55	-
Pozostałe należności z tytułu podatków	-	7
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	-	2
RAZEM	409	188

22. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały**22.1. Kapitał podstawowy**

Kapitał zakładowy Energa SA wynosi na dzień 31 grudnia 2019 roku 4 522 mln zł i dzieli się na akcje zgodnie z poniższą specyfikacją:

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Akcje na okaziciela serii AA o wartości nominalnej 10,92 zł każda	269 139 114	269 139 114
Akcje imienne serii BB o wartości nominalnej 10,92 zł każda	144 928 000	144 928 000
Łączna ilość akcji	414 067 114	414 067 114

22.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Skarb Państwa		
udział w kapitale	51,52%	51,52%
udział w prawach głosu	64,09%	64,09%
Pozostali akcjonariusze		
udział w kapitale	48,48%	48,48%
udział w prawach głosu	35,91%	35,91%

22.3. Prawa akcjonariuszy

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Skarb Państwa posiada 213 326 317 akcji Spółki stanowiących 51,52% jej kapitału zakładowego, uprawniających do wykonywania 358 254 317 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 64,09% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (w tym 144 928 000 akcji imiennych serii BB uprzywilejowanych co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu w ten sposób, że jedna akcja serii BB daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu).

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej aktualnym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie, przy czym Skarbowi Państwa przysługuje uprawnienie osobiste do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, tak aby Skarb Państwa posiadał w takiej Radzie Nadzorczej bezwzględną większość głosów. Uprawnienie, o którym mowa powyżej, wygasa z dniem, w którym udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym jest mniejszy niż 20%.

22.4. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy powstał w efekcie obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej dokonanego w związku ze scaleniem akcji jednostki dominującej w roku 2013 oraz w wyniku podziału zysku netto jednostki dominującej za rok 2015. Kapitał rezerwowy może zostać wykorzystany jedynie na pokrycie przyszłych strat lub na podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej.

22.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez jednostkę dominującą w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych spółki akcyjne są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

22.6. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny transakcji walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego związanego z: euroobligacjami wyemitowanymi przez spółkę zależną Energa Finance AB (publ), a także obligacjami hybrydowymi, których emisji dokonała Energa SA oraz transakcji zamiany stóp procentowych IRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanego z wykorzystanym finansowaniem zewnętrznym (patrz opis w nocie 29.6).

22.7. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane Grupy obejmują kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą. Dotyczy to w szczególności zysków zatrzymanych spółek zależnych (z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych), korekt wynikających z przekształcenia sprawozdania finansowego jednostki dominującej z Ustawy o rachunkowości na MSSF UE oraz odnoszonych na inne całkowite dochody zysków i strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

22.8. Udziały niekontrolujące

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitały własne przypisane udziałowcom niekontrolującym dotyczą akcjonariuszy mniejszościowych spółek linii biznesowej wytwarzanie, w szczególności spółki Energa Elektrownie Ostrołęka SA.

23. Wynik netto przypadający na jedną akcję

W jednostce dominującej nie wystąpiły instrumenty rozwadniające, w związku z czym rozwodniony zysk netto na akcję jest równy zyskowi podstawowemu. Poniżej przedstawiono dane, które posłużyły do kalkulacji zysku przypadającego na jedną akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk lub strata netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	(952)	739
Zysk lub strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	(952)	739
Liczba akcji w mln na koniec okresu sprawozdawczego	414	414
Liczba akcji w mln zastosowana do obliczenia zysku na jedną akcję	414	414
Zysk lub strata na jedną akcję (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	(2,30)	1,79

24. Dywidendy

W 2019 roku Grupa zrealizowała stratę netto. Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, nie została podjęta decyzja o sposobie pokrycia straty netto za rok 2019.

W dniu 25 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2018, który w całości został przeznaczony na kapitał zapasowy.

25. Rezerwy**25.1. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników**

Grupa dokonuje wyceny rezerw na świadczenia na rzecz pracowników po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe (patrz opis w notcie 9.18) przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Kwoty rezerw na świadczenia na rzecz pracowników oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany ich stanu przedstawiono w poniższych tabelach.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	132	186	31	218	567
Koszty bieżącego zatrudnienia	8	4	1	16	29
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1)	-	-	(1)	(2)
Zyski i straty aktuarialne	31	34	19	46	130
finansowych	21	36	17	24	98
demograficznych	5	5	1	13	24
pozostałych	5	(7)	1	9	8
Wyplacone świadczenia	(6)	(9)	(1)	(25)	(41)
Koszty odsetek	4	6	1	7	18
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tym:	168	221	51	261	701
Krótkoterminowe	13	9	1	25	48
Długoterminowe	155	212	50	236	653

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	123	167	29	215	534
Koszty bieżącego zatrudnienia	5	3	1	9	18
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	7	2	(1)	8
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	6	11	(1)	11	27
finansowych	2	7	(1)	2	10
demograficznych	3	1	1	8	13
pozostałych	1	3	(1)	1	4
Wyplacone świadczenia	(6)	(8)	(1)	(23)	(38)
Koszty odsetek	4	6	1	7	18
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	132	186	31	218	567
Krótkoterminowe	11	10	1	22	44
Długoterminowe	121	176	30	196	523

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyliczenia kwoty zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa	2,00%	3,25%
Wskaźnik rotacji pracowników	3,21%	3,88%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	3,00%	3,00%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy odpisu na ZFŚS	4,00%	3,60%
Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego	1,43%	1,20%

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarium Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz taryfę energetyczną byłby następujący:

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgową PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej		Analiza wrażliwości na zmianę stopy wzrostu wynagrodzeń		Analiza wrażliwości na zmianę ekwiwalentu energetycznego	
		+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
		Odchylenie w PLN					
Na dzień 31 grudnia 2019							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	168	(9)	9	8	(7)	-	-
Taryfa energetyczna	221	(15)	17	-	-	17	(15)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	52	(4)	5	5	(4)	-	-
Nagrody jubileuszowe	260	(10)	11	10	(10)	-	-
RAZEM	701	(38)	42	23	(21)	17	(15)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		10	(11)	(10)	10	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	132	(6)	7	7	(6)	-	-
Taryfa energetyczna	186	(12)	13	-	-	13	(12)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	31	(2)	3	2	(2)	-	-
Nagrody jubileuszowe	218	(8)	8	8	(8)	-	-
RAZEM	567	(28)	31	17	(16)	13	(12)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		8	(8)	(8)	8	-	-

25.2. Pozostałe rezerwy

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek dotyczący praw majątkowych	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	114	63	158	433	249	1 017
Koszty odsetek	-	2	-	-	-	2
Utworzone	44	13	177	265	165	664
Rozwiązane	(28)	-	(2)	(4)	(144)	(178)
Wykorzystane	(2)	-	(159)	(598)	(78)	(837)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tym:	128	78	174	96	192	668
<i>Krótkoterminowe</i>	<i>114</i>	<i>-</i>	<i>174</i>	<i>96</i>	<i>151</i>	<i>535</i>
<i>Długoterminowe</i>	<i>14</i>	<i>78</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>41</i>	<i>133</i>

Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2019 roku wynika głównie ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 2,11%.

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek dotyczący praw majątkowych	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	114	57	46	299	71	587
Koszty odsetek	-	2	-	-	-	2
Utworzone	16	4	161	438	249	868
Rozwiązane	(14)	-	-	(6)	(20)	(40)
Wykorzystane	(2)	-	(49)	(298)	(51)	(400)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	114	63	158	433	249	1 017
<i>Krótkoterminowe</i>	<i>114</i>	<i>-</i>	<i>158</i>	<i>433</i>	<i>193</i>	<i>898</i>
<i>Długoterminowe</i>	<i>-</i>	<i>63</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>56</i>	<i>119</i>

Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2018 roku wynika głównie ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 2,79%.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji

W 2008 roku spółka Energa Elektrownie Ostrołęka SA zawiązała rezerwę na rekultywację składowisk popiołu, która będzie rozliczana do 2050 roku.

W ramach tej kategorii prezentowane są też rezerwy na koszty demontażu poniższych farm wiatrowych:

- FW Bystra - rezerwa utworzona w 2012 roku i rozliczana do 2037 roku,
- FW Karścino - rezerwy utworzone w 2009 roku i rozliczane do 2034 roku,
- FW Karcino - rezerwa utworzone w 2010 roku i rozliczana do 2035 roku,
- FW Myślino - rezerwa utworzone w 2015 roku i rozliczana do 2040 roku,
- FW Parsówek - rezerwa utworzone w 2016 roku i rozliczana do 2041 roku.

Rezerwa na spory sądowe

W wyniku zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia w obecnej rzeczywistości prawnej i gospodarczej powstały poważne problemy z urządzeniami przesyłowymi zbudowanymi w poprzednim systemie prawnym na nieruchomościach prywatnych. Głównym tytułem rezerw na sprawy sporne są sprawy dotyczące infrastruktury energetycznej usadowionej na prywatnych gruntach, bez pozyskania stosownych tytułów prawnych. Stan rezerw z tego tytułu wyniósł na koniec 2019 roku 67 mln zł, podczas gdy w 2018 75 mln zł.

Pozostała część rezerw dotyczy spraw sądowych o kary z Urzędem Regulacji Energetyki i związanych z zaprzestaniem realizacji umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia.

Inne rezerwy

W tej kategorii prezentowane są głównie rezerwy dotyczące podatku akcyzowego stanowiącego obowiązek podatkowy od ilości sprzedanej energii elektrycznej do odbiorcy końcowego, od niezasadnego wynagrodzenia dla Lasów Państwowych oraz rezerwa na umowy rodzące obciążenia (patrz nota 38).

26. Pozostałe zobowiązania**26.1. Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe**

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Pochodne instrumenty finansowe	72	40
Pozostałe	10	5
RAZEM	82	45

26.2. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych, wynagrodzeń i innych	93	127
Podatek VAT	15	18
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	53	50
Podatek akcyzowy	1	35
Podatek dochodowy od osób fizycznych	17	18
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne	5	5
Pozostałe	2	1
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	139	141
Wpłaty kontrahentów dotyczące przyszłych okresów i zaliczki otrzymane	86	84
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	51	37
Zobowiązania z tytułu otrzymanych dotacji	-	18
Pozostałe	2	2
RAZEM	232	268

27. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Dotacje otrzymane	221	206
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	84	75
Przychody z dzierżawy	12	13
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej i nagród dla pracowników	110	100
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	33	33
Nagrody dla Zarządów	13	24
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	11	10
RAZEM, w tym:	484	461
Długoterminowe	296	274
Krótkoterminowe	188	187

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jako dotacje Grupa ujmuje przede wszystkim efekt wyceny kredytów preferencyjnych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego rozliczany przez okres spłaty kredytów (patrz opis w notcie 9.22 oraz 29.5), w kwocie 60 mln zł oraz otrzymane dofinansowanie na realizację projektu budowy bloku energetycznego na biomasę w Elblągu rozliczane przez okres amortyzacji aktywów do 2054 roku, w kwocie 27 mln zł. Dodatkowo spółki Linii biznesowej Wytwarzanie otrzymały dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 30 mln zł na przebudowę sieci ciepłowniczych. Ponadto spółka Energa-Operator SA pozyskała dofinansowanie do projektu „Przebudowa sieci do standardów Smart Grid poprzez instalowanie inteligentnego opomiarowania i automatyzację sieci w celu aktywizacji odbiorców dla poprawy efektywności użytkowania energii oraz efektywnego zarządzania systemem elektroenergetycznym dla poprawy bezpieczeństwa dostaw”.

28. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy (spółki) zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów. Fundusze Spółek Grupy Kapitałowej Energa SA nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszy jest subsydiowanie działalności socjalnej poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy, udzielanie pożyczek pracownikom oraz subsydiowanie pozostałych kosztów socjalnych jak np. dopłaty do wypoczynku pracowników.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały na poziomie jednostkowym aktywa swoich Funduszy ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów spółek.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone pracownikom	7	8
Środki pieniężne	4	3
Zobowiązania z tytułu Funduszu	11	11
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie	33	26

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

29. Instrumenty finansowe

29.1. Wartość księgową kategorii i klas instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2019	Wyceniane w wartości godzniej przez wynik finansowy okresu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	RAZEM
Aktywa					
Należności z tytułu dostaw i usług	-	-	1 489	-	1 489
Aktywa z tytułu umów	-	-	313	-	313
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 461	-	1 461
Pozostałe aktywa finansowe	183	24	186	-	393
Pożyczki udzielone	178	-	-	-	178
Pochodne instrumenty finansowe	5	24	-	-	29
Pozostałe	-	-	186	-	186
RAZEM	183	24	3 449	-	3 656
Zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	-	-	2 440	-	2 440
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	1 376	-	1 376
Kredyty i pożyczki	-	-	1 064	-	1 064
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	4 545	-	4 545
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	802	-	802
Zobowiązania z tytułu umów	-	-	139	-	139
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	72	206	676	954
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	160	-	160
Pochodne instrumenty finansowe	-	72	-	-	72
Zobowiązania z tytułu dywidend	-	-	2	-	2
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	676	676
Pozostałe	-	-	44	-	44
RAZEM	-	72	8 132	676	8 880

Stan na 31 grudnia 2018	Wyceniane w wartości godziennej przez wynik finansowy okresu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	RAZEM
Aktywa					
Należności z tytułu dostaw i usług	-	-	1 429	-	1 429
Aktywa z tytułu umów	-	-	363	-	363
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	2 724	-	2 724
Pozostałe aktywa finansowe	14	52	21	-	87
Pochodne instrumenty finansowe	12	52	-	-	64
Pozostałe	2	-	21	-	23
RAZEM	14	52	4 537	-	4 603
Zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	-	-	2 573	-	2 573
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	1 474	-	1 474
Kredyty i pożyczki	-	-	1 099	-	1 099
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	4 592	-	4 592
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	617	-	617
Zobowiązania z tytułu umów	-	-	129	-	129
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	40	302	19	361
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	255	-	255
Pochodne instrumenty finansowe	-	40	-	-	40
Zobowiązania z tytułu dywidend	-	-	2	-	2
Pozostałe	-	-	45	19	64
RAZEM	-	40	8 213	19	8 272

29.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2019	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy okresu	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	(3)	37	(324)	27	(263)
Różnice kursowe	-	-	36	(36)	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	46	-	-	46
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(82)	-	-	(82)
Pozostałe	(21)	-	-	-	(21)
Zysk/ (strata) netto	(24)	1	(288)	(9)	(320)
Inne całkowite dochody	-	-	-	(22)	(22)
Całkowite dochody	(24)	1	(288)	(31)	(342)

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy okresu	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	-	59	(233)	(83)	(257)
Różnice kursowe	-	-	(122)	113	(9)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	53	-	-	53
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(11)	(109)	-	-	(120)
Pozostałe	(12)	-	-	-	(12)
Zysk/ (strata) netto	(23)	3	(355)	30	(345)
Inne całkowite dochody	-	-	-	(44)	(44)
Całkowite dochody	(23)	3	(355)	(14)	(389)

29.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych**29.3.1. Instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco w wartości godziwej**

Niektóre aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane są w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

- poziom 1 – wartość godziwa oparta o ceny notowane (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – wartość godziwa oparta o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,
- poziom 3 – wartość godziwa oparta o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS I)	22	49
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS II)	2	3
Inne instrumenty pochodne	5	12
Pożyczki udzielone	178	-
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS III)	35	23
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS IV)	34	15
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	3	2

Wycena należności z tytułu pożyczki udzielonej Spółce Elektrownia Ostrołęka do wartości godziwej została dokonana w oparciu o analizę przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stóp procentowych, skorygowanych o marżę 10% odzwierciedlającą ryzyko specyficzne projektu finansowanego pożyczką.

Wycena transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS”) oraz Interest Rate Swap („IRS”) do wartości godziwej odbywa się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych. Stopy procentowe oraz basis spread używane do dyskonta pozyskiwane są z systemu Bloomberg.

Na inne instrumenty pochodne składają się opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal SA. Opcje zostały nabyte od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 18 stycznia 2017 roku i dotyczą nabycia w trzech transzach łącznie 9 mln akcji Polimex-Mostostal SA, po cenie nominalnej 2 zł za akcję. Terminy realizacji opcji ustalono na: 30 lipca 2020 roku, 30 lipca 2021 roku i 30 lipca 2022 roku. Wycena opcji kupna akcji spółki Polimex-Mostostal SA (opcje call) do wartości godziwej została przeprowadzona z wykorzystaniem modelu Blacka-Scholesa. W wycenie uwzględniono bieżącą cenę oraz historyczną zmienność cen akcji spółki. Stopę wolną od ryzyka wyznaczono w oparciu o rentowność obligacji skarbowych o zapadalności zbliżonej do terminu wygaśnięcia opcji.

29.3.2. Instrumenty finansowe, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli poniżej wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości godziwych.

Zobowiązania z tytułu emisji euroobligacji oraz obligacji hybrydowych	Wartość księgowa	Wartość godziwa	
		Poziom 1	Poziom 2
Stan na 31 grudnia 2019	4 545	3 482	1 062
euroobligacje	3 470	3 482	-
obligacje hybrydowe	1 075	-	1 062
Stan na 31 grudnia 2018	4 585	3 518	1 074
euroobligacje	3 500	3 518	-
obligacje hybrydowe	1 085	-	1 074

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu obligacji wyemitowanych w euro została oszacowana: w przypadku euroobligacji na podstawie kwotowań z systemu Bloomberg z dnia 31 grudnia 2019 roku, które są ustalane na podstawie transakcji na giełdzie w Luksemburgu oraz obrotu pozagiełdowego natomiast w przypadku obligacji hybrydowych w oparciu o analizę przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu aktualnych na dzień 31 grudnia 2019 roku stóp procentowych.

29.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

29.4.1. Aktywa finansowe

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Główną pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu stanowią należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu umów.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu umów	Bieżące	Przeterminowane (w dniach)					Ogółem
		<30	30-90	90-180	180-360	>360	
Stan na 31 grudnia 2019							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 573	132	50	16	31	310	2 112
Odpis aktualizujący	(24)	(4)	(4)	(6)	(17)	(255)	(310)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 549	128	46	10	14	55	1 802
Stan na 31 grudnia 2018							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 561	131	50	22	36	305	2 105
Odpis aktualizujący	(23)	(6)	(8)	(14)	(24)	(238)	(313)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 538	125	42	8	12	67	1 792

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Instrumenty pochodne zabezpieczające CCIRS i IRS zostały szczegółowo opisane w nocie 29.6.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do pozycji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa kwalifikuje inwestycje w portfel aktywów finansowych, na który składała się głównie opcja na zakup akcji Polimex-Mostostal oraz pożyczka udzielona spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące udziały
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2019 roku	313	36	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	82	-	372
Wykorzystanie	(39)	-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(46)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2019 roku	310	36	372
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2018 roku	281	25	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	109	11	-
Wykorzystanie	(26)	-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(51)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2018 roku	313	36	-

29.4.2. Zobowiązania finansowe

Wszystkie zobowiązania finansowe Grupy są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem instrumentów pochodnych zabezpieczających. W tej kategorii instrumentów finansowych Grupa prezentuje przede wszystkim otrzymane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje.

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Łącznie zobowiązania z tytułu finansowania
Stan na 31 grudnia 2018	2 573	4 592	7 165
Uruchomienie	852	-	852
Splata/Wykup	(990)	(3)	(993)
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	(42)	(42)
Splata odsetek	(52)	(139)	(191)
Pozostałe zmiany	57	137	194
Stan na 31 grudnia 2019	2 440	4 545	6 985

W ramach odsetek zapłaconych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych są ujęte również kwoty dotyczące instrumentów zabezpieczających płatności odsetkowe związane z posiadanymi zobowiązaniami finansowymi w kwocie 97 mln zł i 33 mln zł związane ze zobowiązaniami leasingowymi.

Kredyty i pożyczki

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	
Wartość kredytu/ pożyczki	2 440	2 573
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	393	189
od 1 roku do 3 lat	786	826
od 3 lat do 5 lat	764	735
powyżej 5 lat	497	823

Na dzień 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 5 311 mln zł (wykorzystane w 45,9%) i 3 512 mln zł (wykorzystane w 72,2%).

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 29.5.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR	
Wartość emisji	-	7
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	-	7

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Waluta	EUR	
Stopa Referencyjna	stała	
Wartość emisji		
w walucie	1 067	1 066
w złotych	4 545	4 585
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	2 219	101
od 1 roku do 3 lat	-	2 150
od 3 lat do 5 lat	532	538
powyżej 5 lat	1 794	1 796

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 29.5

29.5. Dostępne finansowanie zewnętrzne

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz na dzień kończący okres sprawozdawczy i dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, nie wystąpiły przypadki naruszenia zobowiązań umownych wynikających z warunków pozyskanego finansowania zewnętrznego.

Podmiot finansujący	Rodzaj zobowiązania	Cel finansowania	Data zawarcia umowy	Limit finansowania	Kwota dostępnego finansowania	Zadłużenie nominalne na 31.12.2019	Termin spłaty
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	16-12-2009	1 050	-	463	15-12-2025
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	10-07-2013	1 000	-	829	15-09-2031
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	29-04-2010	1 076	-	463	18-12-2024
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	26-06-2013	800	-	476	18-12-2024
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	30-04-2010	200	-	54	15-06-2022
Obligatariusze	Euroobligacje	Cele ogólnokorporacyjne	19-03-2013	2 129 ¹	-	2 129 ¹	19-03-2020
Obligatariusze	Euroobligacje	Cele ogólnokorporacyjne	07-03-2017	1 278 ¹	-	1 278 ¹	07-03-2027
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	12-10-2011	300	300	-	07-06-2021
PKO Bank Polski SA	Obligacje	Program inwestycyjny Energa Elektrownie Ostrołęka SA	30-05-2012	100	33	-	31-12-2022
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	20-09-2012	200	31	169 ²	19-09-2022
Bank PEKAO SA	Kredyt odnawialny	Cele ogólnokorporacyjne	13-10-2011	500	500	-	29-05-2020
Bank PEKAO SA	Kredyt	Program inwestycyjny Energa Elektrownie Ostrołęka SA	30-05-2012	85	-	9	29-05-2022
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Budowa FW Myślino	23-10-2014	68	-	42	15-09-2026
NFOSiGW	Pożyczka	Program inwestycyjny Energa-Obrót SA	25-03-2011	-	-	-	31-12-2020
WFOŚiWG	Pożyczka	Program inwestycyjny Energa Wytwarzanie SA	23-12-2014	3	-	3	30-06-2021
WFOŚiWG	Pożyczka	Program inwestycyjny Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	27-06-2014	7	-	7	30-06-2024
NFOSiGW	Pożyczka	Program inwestycyjny Energa Elektrownie Ostrołęka SA	30-08-2018	134	45	89	20-12-2028

Podmiot finansujący	Rodzaj zobowiązania	Cel finansowania	Data zawarcia umowy	Limit finansowania	Kwota dostępnego finansowania	Zadłużenie nominalne na 31.12.2019	Termin spłaty
Europejski Bank Inwestycyjny	Obligacje hybrydowe	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	04-09-2017	1 065 ³	-	1 065 ³	12-09-2037
Kredyt konsorcjalny	Kredyt rewolwingowy	finansowanie celów korporacyjnych Energa SA, w tym finansowanie bieżącej działalności oraz finansowanie programu inwestycyjnego, z wyłączeniem nakładów inwestycyjnych w zakresie energetyki węglowej	17-09-2019	2 000	2 000	-	17-09-2024 ⁴
RAZEM				11 995	2 909	7 076	

¹ zobowiązanie z tytułu euroobligacji w łącznej kwocie 800 mln EUR przeliczone po kursie średnim NBP z dnia 31 grudnia 2019 roku

² wartość limitów gwarancyjnych udzielonych Spółkom Grupy Kapitałowej Energa na podstawie zawartych umów wykonawczych (wykorzystanie limitu globalnego)

³ zobowiązanie w tytułu obligacji hybrydowych w kwocie 250 mln EUR przeliczone po kursie średnim NBP z dnia 31 grudnia 2019 roku

⁴ Kredyt udzielony jest na okres 5 lat od dnia podpisania umowy z możliwością dwukrotnego przedłużenia o rok.

29.6. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie ryzyka walutowego

Pomiędzy spółką celową Energa Finance AB (publ) a Energa SA zawarte zostały trzy umowy pożyczki denominowane w EUR na łączną kwotę 699 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu powyższych pożyczek, Grupa zawarła w 2013 roku, lipcu 2014 roku oraz kwietniu 2017 roku transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS o nominalach odpowiednio 400 mln EUR („CCIRS I”), 25 mln EUR („CCIRS II”), 200 mln EUR („CCIRS III”).

Jako pozycję zabezpieczaną w powyższych relacjach zabezpieczających, Grupa desygnowała ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 89% łącznego nominalu pożyczek.

Jako instrument zabezpieczający Grupa desygnowała transakcje CCIRS, w ramach której Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie zł. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu pożyczek wewnątrzgrupowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych w odniesieniu do CCIRS I i II do marca 2020 roku, a w odniesieniu do CCIRS III do lutego 2027 roku.

We wrześniu 2017 roku Energa SA dokonała emisji obligacji hybrydowych na łączną kwotę 250 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu tych obligacji Spółka zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS („CCIRS IV”).

Jako pozycję zabezpieczaną w relacjach zabezpieczających, Spółka desygnowała ryzyko walutowe z tytułu emisji obligacji hybrydowych denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 100% łącznego nominalu wyemitowanych obligacji.

Jako instrument zabezpieczający Spółka desygnowała transakcje CCIRS, w ramach której Spółka otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Spółkę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu wyemitowanych obligacji. Spółka oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do września 2027 roku.

Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej

W sierpniu 2016 roku Spółka zawarła transakcje zamiany stóp procentowych IRS w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wynikającego z wykorzystanego finansowania z tytułu:

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 150 mln zł.

W kwietniu i czerwcu 2018 roku Spółka zawarła dodatkowo transakcje IRS o podobnej charakterystyce dla:

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 100 mln zł,
- zawartej w 2010 roku umowy kredytowej z EBOR – 100 mln zł,

- zawartej w 2009 roku umowy kredytowej z EBI – 100 mln zł.

W sierpniu 2019 roku Spółka zawarła kolejną transakcję IRS dla:

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 150 mln zł.

Jako pozycje zabezpieczane w relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko stopy procentowej WIBOR 3M wynikające z płatności odsetkowych od powyższych zobowiązań finansowych w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty zawarcia transakcji zabezpieczających. W przypadku transakcji dotyczącej umowy kredytowej z EBI jest to okres czteroletni.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa desygnowała transakcje IRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o zmiennym oprocentowaniu w walucie PLN oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne odsetkowe otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi odsetkowymi z tytułu zabezpieczanych zobowiązań finansowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych maksymalnie do czerwca 2022 roku.

Wszystkie posiadane instrumenty zabezpieczające służą zabezpieczeniu przepływów pieniężnych i dotyczą instrumentów finansowych zakwalifikowanej do tej samej kategorii ryzyka. Przedstawione instrumenty zabezpieczające dotyczą zobowiązań z tytułu pożyczek pomiędzy Energa Finance AB a Energa SA, Obligacji hybrydowych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających wyniosła:

	Wartość	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęta za podstawę ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Kwoty nominalne instrumentu zabezpieczającego (w mln EUR/w mln PLN)
Stan na 31 grudnia 2019				
CCIRS I	22	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	400
CCIRS II	2	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	25
CCIRS III	35	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	200
CCIRS IV	34	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	250
IRS	3	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	600
Stan na 31 grudnia 2018				
CCIRS I	49	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	400
CCIRS II	3	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	25
CCIRS III	23	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	200
CCIRS IV	15	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	250
IRS	2	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	450

Grupa pozostała przy rachunkowości zabezpieczeń według MSR 39, jednocześnie nie stwierdzono w badanym okresie nieefektywności.

Z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kapitał z aktualizacji wyceny (efektywna część zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego pomniejszona o podatek odroczonej) zmniejszył się w okresie sprawozdawczym o kwotę 18 mln zł.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w okresie sprawozdawczym:

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Na początek okresu sprawozdawczego	(34)	2
Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie, równa zmianie wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(59)	81
Naliczone, niezapadłe odsetki, przeniesione z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	1	(12)
Rewaluacja instrumentów zabezpieczających, przeniesiona z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	36	(113)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	4	8
Na koniec okresu sprawozdawczego	(52)	(34)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie stwierdzono nieefektywności wynikającej z zastosowanej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

29.7. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły istotne aktywa, na których dokonano zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe oraz instrumenty zabezpieczające. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest wykorzystanie jako środka do finansowania działalności Grupy lub mitygacji ryzyk finansowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z powyższych rodzajów ryzyka. W dniu 20 grudnia 2017 roku Zarząd Energa SA podpisał ze spółkami Grupy Kapitałowej Energa Umowę o współpracy, której integralnymi elementami są Polityka zarządzania płynnością w Grupie Energa oraz Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie Energa (ryzykiem walutowym i stopy procentowej). Tym samym oba dokumenty zostały wprowadzone do stosowania w całej Grupie Energa, co umożliwi efektywne zarządzanie powyższymi grupami ryzyka z poziomu spółki holdingowej. Oba dokumenty określają procedury zarządzania ryzykiem finansowym przez poszczególne spółki Grupy oraz nakładają na nie stosowne wymogi sprawozdawcze.

30.1. Ryzyko rynkowe

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko zmian cen towarów.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Energa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, która wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Energa narażona jest na ryzyko stóp procentowych w związku z posiadaniem aktywów i zobowiązań, dla których przychody oraz koszty są kalkulowane w oparciu o rynkowe stopy procentowe, które mogą podlegać wahaniom.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, która wiąże się przede wszystkim z długoterminowym zadłużeniem finansowym. Polityka finansowa Grupy przewiduje ograniczanie ryzyka wahań stóp procentowych poprzez utrzymywanie części zadłużenia oprocentowanego stałą stopą procentową. Dodatkowo Grupa Energa na poziomie spółki holdingowej zawarła szereg transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej IRS. Na dzień 31 grudnia 2019 roku 73% (2018 roku: 70%) zadłużenia finansowego wykazanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) było oprocentowane według stałej stopy procentowej lub było zabezpieczone przed ryzykiem stopy procentowej poprzez transakcje IRS.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. W tym celu wykorzystano poziomy referencyjnych stóp procentowych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym. W przypadku stopy WIBOR, ze względu na niską płynność rynku opcji na stopę procentową, wyznaczono arbitralnie wielkość przesunięcia krzywej stopy procentowej.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony do:

- innych całkowitych dochodów dla instrumentów pochodnych zabezpieczających,
- przychodów/kosztów odsetkowych dla pozostałych instrumentów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2019			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb	EURIBOR R +20 pb	EURIBOR -20 pb
	PLN	PLN				
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 461	1 461	7	(7)	-	-
Inne instrumenty pochodne	5	5	-	-	-	-
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 376	1 376	7	(7)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 064	1 064	5	(5)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 545	-	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			19	(19)	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	24	24	2	(2)	(1)	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	72	72	63	(65)	(25)	26
Zmiana innych całkowitych dochodów			65	(67)	(26)	27

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2018			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb	EURIBOR +20 pb	EURIBOR -20 pb
	PLN	PLN				
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 724	2 724	14	(14)	-	-
Inne aktywa pochodne	12	12	-	-	-	-
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 474	1 474	7	(7)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 099	1 099	5	(5)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 592	7	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			26	(26)	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	52	52	11	(11)	(5)	5
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	40	40	70	(72)	(29)	30
Zmiana innych całkowitych dochodów			81	(83)	(34)	35

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji handlowych i finansowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów oraz zaciągania zobowiązań finansowych w walutach innych niż jej waluta wyceny lub posiadania aktywów finansowych w tych walutach. Grupa identyfikuje przede wszystkim ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN.

W analizie wrażliwości na ryzyko walutowe potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2019	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +4,00%	kurs EUR/PLN -4,00%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	1 802	3	0	(0)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 461	619	25	(25)
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	24	1 842	74	(74)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	802	5	(0)	0
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 545	4 545	(182)	182
Instrumenty pochodne zabezpieczające (pasywa)	72	2 202	88	(88)
Zmiana zysku brutto			(8)	8
Zmiana innych całkowitych dochodów*			13	(13)

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2018	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +8,0%	kurs EUR/PLN -8,0%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	1 792	7	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 724	695	42	(42)
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	52	1 928	116	(116)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	617	3	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 592	4 585	(275)	275
Instrumenty pochodne zabezpieczające (pasywa)	40	2 196	132	(132)
Zmiana zysku brutto			(8)	8
Zmiana innych całkowitych dochodów*			22	(22)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

W zakresie transakcji handlowych Grupa nie jest narażona w istotnym stopniu na ryzyko związane z kursami wymiany walut, jako że rozliczenia pieniężne Grupy prowadzone są głównie w walucie krajowej.

W zakresie transakcji finansowych Grupa jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu wyemitowanych euroobligacji. W celu zabezpieczenia tego ryzyka Grupa zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS oraz wdrożyła rachunkowość zabezpieczeń (patrz opis w nocie 29.6).

Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na czynniki ryzyka związane z fluktuacjami cen towarów wykorzystywanych w działalności operacyjnej.

Najistotniejsze ryzyko dotyczy zmiany cen zakupu energii elektrycznej oraz świadectw pochodzenia na rynku hurtowym dotyczących kontraktów zawieranych przez spółkę Energa-Obrót SA w horyzoncie długo, średnio i krótkoterminowym na rynku polskim.

W związku z powyższym, istotnym elementem jest odniesienie osiąganego poziomu ekspozycji na ryzyko do zakładanego wyniku finansowego na dany rok. Ekspozycja na ryzyko rynkowe odnosi się do wszystkich otwartych pozycji (transakcji), a jej ograniczanie odbywa się za pomocą modelu zarządzania ryzykiem poprzez wartość narażoną na ryzyko (VaR). Model ten ogranicza ryzyko rynkowe m.in. w odniesieniu do zmienności cen energii elektrycznej, cen certyfikatów CO₂ czy praw majątkowych. Model zakłada ponoszenie ryzyka jedynie w akceptowalnych granicach dla pozycji otwartej portfela produktów

poprzez nałożenie limitów ekspozycji na ryzyko dla każdego z portfeli oraz całościowo dla całej spółki Energa-Obrót SA. Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest cyklicznie monitorowana i raportowana, aby nie przekroczyła ustalonych wartości oraz uwzględnia m.in. wolumen otwartej pozycji (różnica pomiędzy poziomem wolumenu sprzedanego i kupionego), zmienność cen produktów i korelacje pomiędzy poszczególnymi produktami w portfelu.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmiennością cen zakupu energii elektrycznej na rynku hurtowym dotyczącym kontraktacji na rzecz odbiorców końcowych, podejmowane są działania zabezpieczające poprzez:

- minimalizowanie pozycji otwartej na portfelu energii elektrycznej, która polega na koordynacji i optymalizacji procesu zakupowo-sprzedażowego tak, aby różnica pomiędzy wolumenem zakupionym i sprzedanym nie przekraczała z góry ustalonych wartości,
- zawieranie kontraktów w określonych proporcjach oraz w postaci różnych produktów,
- wyznaczanie limitów wolumenowych na otwartą pozycję dla uczestnictwa w wybranych rynkach, minimalizujące ryzyko związane z dużym wahaniem cen energii elektrycznej na tym rynku,

30.2. Ryzyko kredytowe

W Grupie zdefiniowano występowanie ryzyka kredytowego jako prawdopodobieństwo niewypelnienia przez kontrahenta jego zobowiązań finansowych. Minimalizowanie ryzyka kredytowego jest osiągnięte poprzez działania zmierzające do wartościowej oceny ryzyka, monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz zabezpieczanie kredytu kupieckiego za pomocą dostępnych narzędzi takich jak gwarancje bankowe, poręczenia, cesji, hipoteki, kaucji, przedpłat, rygor poddania się egzekucji w akcie notarialnym, weksel, zastaw rejestrowy itp.

Ograniczanie ryzyka kredytowego następuje w odniesieniu do kontrahentów o największych obrotach, czyli portfela kontrahentów hurtowych oraz portfela klientów strategicznych. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie: badanie zdolności kredytowej, limity handlowe, określone zapisy w umowach z kontrahentami oraz pozyskiwanie zabezpieczeń od klientów o niskiej wiarygodności.

W Grupie zostały stworzone odpowiednie procedury minimalizujące ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Na hurtowym rynku energii procedury określają limity możliwej sprzedaży energii elektrycznej bez wymagania zabezpieczeń. Na transakcje przekraczające ww. limit wymagane są zabezpieczenia np. gwarancja bankowa.

W ramach sprzedaży do klientów strategicznych i biznesowych procedury nakładają obowiązek oceny wiarygodności klientów. W przypadku klientów o niskiej wiarygodności warunkiem rozpoczęcia sprzedaży jest pozyskanie zabezpieczenia zaakceptowanego przez sprzedawcę.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczące.

Brak spłacalności rozumiany jest jako wartość oczekiwanej straty, wynikającej z nieterminowej lub niepełnej spłaty należności przez Klientów, które są szacowane w okresie miesięcznym, dla wszystkich należności i w całym okresie życia należności. Niespłacalność w odniesieniu do wydarzeń rzeczywistych Grupa definiuje w momencie braku wywiązania się z zobowiązania przez kontrahenta po upływie pierwszego dnia od terminu wymagalności należności.

Poniżej prezentujemy ujawnienia dotyczące ryzyka kredytowego w podziale na kategorie ratingu oraz pozostałe kategorie dotyczące należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów:

	Stan na 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018		
	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis
Klient rating najlepszy	0,0%	684	-	0,0%	736	-
Klient rating średni	0,2%	139	-	0,0%	114	-
Klient rating najniższy	0,7%	60	(1)	8,0%	39	(3)

	Stan na 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018		
	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis
Klienci bez ratingu w linii biznesowej sprzedaży	1,7%	737	(13)	1,9%	789	(15)
Należności sporne	82,2%	320	(263)	77,8%	320	(249)
Pozostałe należności	19,7%	173	(34)	43,0%	107	(46)

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości księgowej tych instrumentów. Jednocześnie uznajemy, iż są to aktywa o niskim ryzyku kredytowym.

W obszarze finansowym ryzyko kredytowe jest ograniczane poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ograniczenie ryzyka koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

Wartość księgowa kategorii i klas instrumentów finansowych została przedstawiona w nocie 29.1.

30.3. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy niezbędnych do regulowania zobowiązań zgodnie z ich terminami wymagalności przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to bazuje na prognozowanych przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej, które są sporządzane przez wszystkie spółki Grupy. Dodatkowo prowadzona jest bieżąca weryfikacja trafności sporządzanych prognoz.

Z dniem 4 stycznia 2016 roku w Grupie Energa została uruchomiona usługa cash-poolingu rzeczywistego bezzwrotnego dla środków w walucie krajowej. Narzędzie to pozwala w sposób efektywny zarządzać płynnością Grupy z poziomu spółki holdingowej. Zgodnie z założeniami struktury na koniec każdego dnia roboczego środki pieniężne spółek Grupy konsolidowane są na rachunkach Energa SA i następnego dnia mogą być wykorzystywane do finansowania zobowiązań płatniczych poszczególnych uczestników. Wdrożone narzędzie pozwala w sposób efektywny wykorzystywać do finansowania prowadzonej działalności w pierwszej kolejności środki wypracowane przez Grupę a w kolejnym kroku finansowanie dłużne.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, euroobligacje oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowy opis głównych tytułów pozyskanego przez Grupę finansowania zewnętrznego został przedstawiony w nocie 29.5.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności (według wartości nominalnej, włączając płatności z tytułu ewentualnych odsetek).

	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2019					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	114	337	1 681	528	2 660
Obligacje	2 226	41	788	1 964	5 019
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	937	4	-	-	941
Pozostałe zobowiązania finansowe	201	34	123	596	954
RAZEM	3 478	416	2 592	3 088	9 574
31 grudnia 2018					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	62	207	1 777	883	2 929
Obligacje	97	44	3 033	2 036	5 210
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	742	4	-	-	746
Pozostałe zobowiązania finansowe	293	7	21	40	361
RAZEM	1 194	262	4 831	2 959	9 246

Na aktywa składają się głównie środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług. Strukturę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia nota 20. Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług została zamieszczona w nocie 29.4.1.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

31. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynik na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	37
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne	497	(264)
Odpis udziałów, pożyczek i wartości firmy	389	-
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	-	14
Pozostałe	7	9
RAZEM	893	(204)

Zmiana stanu należności oraz aktywów z tytułu umów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(60)	414
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów	50	(363)
Zmiana stanu należności z tytułu naliczonego VAT	(83)	29
Zmiana stanu zaliczek na dostawy	(83)	(11)
Zmiana pozostałych należności finansowych	(154)	-
Zmiana stanu pozostałych należności niefinansowych	(54)	-
Korekta o wpływ wdrożenia MSSF 9	-	(10)
Pozostałe	7	(12)
RAZEM	(377)	47

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	185	(175)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów	10	129
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	(65)	-
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań krótkoterminowych	(36)	(54)
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	96	-
Korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	(32)	38
Korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu otrzymanych oraz zwróconych dotacji	-	11
Pozostałe	12	(15)
RAZEM	170	(66)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu rezerw długoterminowych	144	92
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	(358)	371
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych ujętą w innych całkowitych dochodach	(84)	(17)
Pozostałe	(14)	(5)
RAZEM	(312)	441

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana rozliczeń międzyokresowych	6	(52)
Rzeczowe aktywa nieodpłatnie otrzymane	(13)	(10)
Otrzymane dotacje	(16)	(10)
RAZEM	(23)	(72)

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

32. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów związanych z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, które jeszcze nie zostały ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wyniosły około 3 576 mln zł, w tym:

- przedsięwzięcia objęte planem rozwoju spółki Energa-Operator SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2017 – 2022 (uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki) – około 3 274 mln zł,
- przedsięwzięcia realizowane w Elektrowni Ostrołęka B (m.in. modernizacja bloków energetycznych, budowa instalacji odzietowania i odsiarczania spalin) – około 45 mln zł,
- realizacja projektu wiatrowego FW Przykona – około 24 mln zł,
- elektrownie gazowo-parowe w Grudziądzu i Gdańsku – około 41 mln zł,
- projekt optymalizacji kotła parowego bloku biomasowego realizowany w Energa Kogeneracja Sp. z o.o. – około 12 mln zł,
- zobowiązania inwestycyjne oraz zobowiązania z tytułu pożyczek wobec Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. – około 180 mln zł.

33. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

33.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Jednostką kontrolującą Grupy jest Skarb Państwa, w związku z tym inne podmioty powiązane ze Skarbem Państwa są traktowane przez Grupę jako jednostki powiązane.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi ze Skarbem Państwa zawierane były w ramach zwykłego toku prowadzonej działalności gospodarczej i dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych, sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej (w tym tranzytu), rozliczeń z operatorem systemu przesyłowego w obszarze rynku bilansującego, z tytułu usług przesyłowych, usług systemowych oraz usług pracy interwencyjnej, a także zakupu paliw (głównie węgla). Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

33.2. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi

Poziom sprzedaży spółek z Grupy Kapitałowej Energa SA do jednostek stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć w okresie zakończonym 31 grudnia 2019 roku oraz w analogicznym okresie roku poprzedniego był nieistotny. W 2019 roku zakup od jednostek stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć ukształtował się na poziomie 231 mln zł (w analogicznym okresie roku poprzedniego poziom zakupów od jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wyniósł 249 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2019 roku poziom należności był na poziomie 178 mln zł i dotyczył w szczególności należności z tytułu pożyczek udzielonych na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrownia Ostrołęka. Szczegółowe informacje dotyczące ww. transakcji opisane zostały w nocie 2.2.3. Należności w okresie porównywalnym były nieistotne. Wartość zobowiązań na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 22 mln zł w stosunku do 34 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 roku. Wszystkie powyższe transakcje dotyczące 2019 roku, z wyłączeniem ww. pożyczek, zrealizowane były głównie z Polską Grupą Górnictwem Sp. z o.o. i dotyczyły w szczególności zakupu węgla.

33.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu jednostki dominującej

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie zawierała znaczących transakcji z członkami Zarządu.

33.4. Wynagrodzenie wypłacone lub należne kluczowej kadry kierowniczej oraz Radom Nadzorczym spółek Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
Zarząd jednostki dominującej	5	4
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	<1	<1
Zarządy jednostek zależnych	26	30
Rady Nadzorcze jednostek zależnych	4	3
Pozostała kluczowa kadra kierownicza	23	22
RAZEM	58	59

34. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do poniesienia na dzień			
	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	71	39	3	2
W okresie od 1 do 5 lat	225	113	17	16
Powyżej 5 lat	1 061	524	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 357	676	20	18
Minus koszty finansowe	681	-	1	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	676	676	19	18

Ze względu na wysokość zobowiązań ujawnionych zgodnie z nowym standardem MSSF 16 „Leasing” oraz zastosowaniem przez Grupę metody retrospektywnej uproszczonej nie jest możliwe porównanie danych na koniec 2019 i 2018 roku.

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie inwestycyjnego poziomu ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników finansowych, które wspierają działalność operacyjną Grupy i zwiększają wartość dla jej akcjonariuszy. Powyższy cel realizowany jest poprzez przyjęte w Grupie regulacje wewnętrzne. Jednostka dominująca jest podmiotem, który odpowiada za prowadzenie polityki dłużnej Grupy.

Grupa monitoruje podstawowy wskaźnik zadłużenia jakim jest współczynnik określający relację długu netto do wielkości EBITDA szacowany na bazie wielkości skonsolidowanych. Na dzień bilansowy wielkość tegoż wskaźnika wyniosła 2,8.

Wartość powyższego wskaźnika jest cyklicznie monitorowana również przez instytucje finansujące Grupę oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na ocenę wiarygodności kredytowej Grupy, a przez to na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania dłużnego.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 440	2 573
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 545	4 592
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty bez środków o ograniczonej możliwości dysponowania	(1 370)	(2 656)
Zadłużenie netto	5 615	4 509
EBITDA	2 039	1 877
Zadłużenie netto / EBITDA	2,75	2,40

36. Aktywa i zobowiązania warunkowe**36.1. Zobowiązania warunkowe**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa identyfikuje zobowiązania warunkowe w kwocie 325 mln zł (449 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 roku), w tym przede wszystkim z tytułu spraw spornych przeciwko spółkom Grupy Energa, dla których wygranie przez spółki jest prawdopodobne lub wiarygodne oszacowanie wpływu środków pieniężnych nie jest na ten moment możliwe i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Największą pozycję zobowiązań warunkowych stanowią sprawy sporne związane z infrastrukturą energetyczną spółki Energa- Operator SA usadowioną na prywatnym gruncie. Grupa tworzy rezerwy na zgłoszone spory sądowe. W przypadku niepewności, co do zasadności kwoty roszczenia lub tytułu prawnego do gruntu Grupa rozpoznaje zobowiązania warunkowe. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oszacowana wartość tych roszczeń wykazana jako zobowiązania warunkowe wynosi 250 mln zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2018 roku było 210 mln zł. Biorąc pod uwagę opinie prawne szacowane kwoty określają ryzyko powstania zobowiązania poniżej 50%.

Kolejną kwestią jest także umowa o dofinansowanie Projektu „Budowa bloku energetycznego na biomasę Energa Kogeneracja Sp. z o.o. w Elblągu”, która określa wskaźniki rezultatu dotyczące ilości wytworzonej energii elektrycznej i energii cieplnej na lata 2014-2018. W celu zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie Energa Kogeneracja Sp. z o.o. wystawiła weksel in blanco do maksymalnej kwoty 40 mln zł wraz z odsetkami.

36.2. Aktywa warunkowe

Na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły istotne aktywa warunkowe.

37. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	3 522	3 309
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	6 361	6 147
RAZEM	9 883	9 456

38. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy**Realizacja obowiązku umorzeniowego wynikającego z ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015 roku**

Z dniem 20 lipca 2017 roku wprowadzono do ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015 roku nowelizację (dalej: uOZE), która miała na celu powiązanie wysokości jednostkowej opłaty zastępczej (art. 56 uOZE) z rynkowymi cenami praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia.

Zgodnie z uzasadnieniem ww. nowelizacji, wartość jednostkowa opłaty zastępczej (dalej: Ozj) powinna być ustalana, z uwzględnieniem rocznej ceny średnioważonej praw majątkowych (art. 47 ust.3 pkt 2 uOZE) za dany rok kalendarzowy, którego dotyczy obowiązek i wartość ta jest stała dla roku obowiązku, niezależnie, czy obowiązek ten będzie wykonywany w danym roku czy też do 30 czerwca roku następującego po roku obowiązku. Po zakończeniu roku sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców, którego dotyczy obowiązek, następuje porównanie obowiązującej dla danego roku Ozj i cen rynkowych (rocznej i miesięcznej) zgodnie z art. 47 ust. 2 uOZE. Zasadniczą wątpliwością interpretacyjną w omawianej ustawie jest możliwość skorzystania z jednostkowej opłaty zastępczej za rok 2018 po spełnieniu określonych w uOZE warunków.

Spółka Energa-Obrót SA otrzymała trzy niezależne opinie prawne potwierdzające istnienie szeregu istotnych argumentów wskazujących na możliwość realizacji obowiązku umorzeniowego za 2018 rok poprzez wniesienie opłaty zastępczej, gdyż spełnione zostały przesłanki rynkowe do takich działań w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku.

W konsekwencji w dniu 31 grudnia 2018 roku Zarząd Spółki Energa-Obrót SA Uchwałą nr 247/IV/2018 postanowił zrealizować obowiązek wynikający z uOZE za rok 2018 dla praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia „zielonych” (art. 47 ust. 2 uOZE) poprzez uiszczenie opłaty zastępczej. Energa-Obrót SA uiszcza opłatę zastępczą w dniu 31 stycznia 2019 roku oraz dopłatę w czerwcu 2019 roku, w związku z rozpoznaniem ostatecznego wolumenu podlegającego obowiązkowi umorzeniowemu za 2018 rok. Tym samym Energa-Obrót SA wypełniła w pełni obowiązek umorzeniowy za rok 2018 bez możliwości dokonania dalszych korekt dla tego okresu, zgodnie z art. 67 i 68 uOZE i podtrzymała swoje stanowisko w przedmiocie możliwości realizacji obowiązku umorzeniowego poprzez wniesienie opłaty zastępczej.

W dniu 1 lutego 2019 roku został opublikowany komunikat Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”) nr 12/2019 w sprawie sposobu realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust 1 uOZE, w roku 2019. Zgodnie z ww. komunikatem podmioty objęte dyspozycją obowiązaną są do realizacji obowiązku wyłącznie w drodze uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia „zielonych”.

Przyjęcie wykładni zgodnej z komunikatem Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, jak i stanowiska Ministerstwa Finansów skutkowałoby w 2018 roku:

- wzrostem kosztu własnego sprzedaży o kwotę 118 mln zł, w związku z wyższym kosztem umorzenia „zielonych” świadectw pochodzenia oraz
- wzrostem przychodów ze sprzedaży o kwotę 15 mln zł, w związku z nabyciem prawa do odliczenia podatku akcyzowego,

co oznaczałoby pogorszenie wyniku brutto o kwotę 103 mln zł.

Zdaniem Energa-Obrót SA argumentacja przedstawiona przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nie znajduje potwierdzenia w aktach prawnych w zakresie celowości ich założeń we wpływie na kształtowanie rynku energetycznego oraz samych działaniach Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przy wyznaczaniu kosztów uzasadnionych do taryfy energii elektrycznej. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w komunikacie posługując się jednakową podstawą prawną przedstawia odmienne stanowisko w zakresie możliwości realizacji obowiązku umorzeniowego poprzez wniesienie opłaty zastępczej dla prawa majątkowych wynikających ze świadectw błękitnych oraz zielonych. Kluczowym argumentem za uznaniem, że stanowisko Spółki jest prawidłowe jest interpretacja art. 59 ust. 1 ustawy o OZE w związku z treścią Rozporządzenia Ministra Energii dotyczącego określenia wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej w danym roku. Oba akty prawne używają pojęcia „dany rok” w odniesieniu do roku, za który należy wykonać obowiązek. Ponadto art. 67 uOZE umożliwia wykonywanie przedmiotowego obowiązku za dany rok do 30 czerwca roku kalendarzowego, następującego po roku, którego dotyczy obowiązek. Taką też interpretację przepisów uzyskała Energa-Obrót SA w przytoczonych powyżej opiniach.

W świetle odmiennych stanowisk istnieje potencjalne ryzyko wszczęcia postępowania administracyjnego przez Prezesa URE. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo Energetyczne, maksymalny wymiar kary pieniężnej nałożonej przez Prezesa URE nie może przekroczyć 15% przychodu wynikającego z prowadzonej działalności koncesjonowanej, osiągniętego przez Energa-Obrót SA

w roku podatkowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest maksymalnym poziomem kary administracyjnej i należy jednak podkreślić, że w historii działalności Energa-Obrót SA, nie zdarzyło się, aby Prezes URE, nałożył kary finansowe w maksymalnym, dopuszczonym prawem, wymiarze. W chwili obecnej nie są znane przypadki (ani orzeczenia sądowe) wymierzenia przez Prezesa URE kary administracyjnej za niewykonanie obowiązku umorzenia praw majątkowych, wynikających z art. 47 ust. 2 uOZE.

Należy zaznaczyć, iż do dnia podpisania niniejszego sprawozdania, nie zostało wszczęte postępowanie administracyjne przez Prezesa URE w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie Energa-Obrót SA nie jest w stanie wiarygodnie ocenić prawdopodobieństwa materializacji ryzyka postępowania administracyjnego oraz nałożenia przez Prezesa URE kary pieniężnej oraz wysokości potencjalnej kary.

Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

W dniu 1 stycznia 2019 roku weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (dalej „Ustawa”). Ustawa ograniczyła ceny dla odbiorców końcowych w 2019 roku na poziomie nie wyższym niż ceny z 30 czerwca 2018 roku. Zmniejszyła też akcyzę na energię elektryczną z 20 do 5 zł za MWh. Ponadto, na jej mocy przewidywano pokrycie przez Zarządcę Rozliczeń S.A. różnicy między ceną wskazaną w taryfie / cenniku energii elektrycznej, a średnioważoną ceną energii elektrycznej na rynku hurtowym. Odpowiednie przepisy wykonawcze miały doprecyzować formułę rozliczeń.

Przedstawione zmiany miały na celu łagodzenie skutków dynamicznego wzrostu kosztów produkcji energii elektrycznej w efekcie głównie wzrostu cen uprawnień do emisji CO₂. Wzrost cen na rynku hurtowym przekładał się w kolejnych okresach na wzrost cen sprzedaży do odbiorcy końcowego.

Zgodnie z wytycznymi Ustawy, Grupa dostosowała ceny sprzedaży dla klientów do jej wymogów, w tym dla klientów taryfowych z grupy G.

Z uwagi na dużą ogólność zapisów Ustawy i brak przepisów wykonawczych, Grupa w grudniu 2018 roku utworzyła rezerwę na kontrakty rodzące obciążenia wyłącznie w odniesieniu do taryfy G na kwotę 136,3 mln zł. Zdaniem Grupy, tylko dla tego rodzaju umów możliwe było wiarygodne określenie ceny odniesienia. Wartość rezerwy została oszacowana w oparciu o cenę końcową dla klienta taryfowego z grupy G w roku 2019 i jednostkowy bezpośredni koszt, obejmujący planowaną cenę zakupu energii elektrycznej, praw majątkowych i akcyzy. Do wyliczeń przyjęto wolumen sprzedaży w roku 2019 w wysokości 3,8 TWh.

W dniu 5 marca 2019 roku w Dzienniku Ustaw ogłoszono ustawę zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 21 lutego 2019 roku (dalej „Nowelizacja Ustawy”, „Nowela”). Nowelizacja Ustawy przewidywała, że ceny stosowane przez spółki obrotu (sprzedawców energii) dla odbiorców końcowych mają odpowiadać w 2019 roku zatwierdzonej przez Prezesa URE taryfie z 31 grudnia 2018 roku albo, jeżeli cena ustalana jest w inny sposób, nie mogą być wyższe niż ceny obowiązujące danego odbiorcę końcowego 30 czerwca 2018 roku. Dodatkowo Nowelizacja Ustawy doprecyzowała również system rekompensat.

W dniu 13 czerwca 2019 roku została uchwalona druga nowelizacja ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (dalej „Druga nowelizacja”), która została ogłoszona w Dzienniku Ustaw w dniu 28 czerwca 2019 roku. Druga nowelizacja zakłada wprowadzenie dwóch odrębnych systemów uregulowania kwestii kształtowania cen i pomocy w postaci rekompensat dla spółek obrotu energią elektryczną oraz odbiorców energii elektrycznej w 2019 roku.

Na podstawie znowelizowanej Ustawy, 23 lipca 2019 r. opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Energii w sprawie sposobu obliczania kwoty różnicy cen i rekompensaty finansowej oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia, określające m.in. sposób wyznaczania obowiązujących 30 czerwca 2018 roku cen i stawek opłat za energię elektryczną dla odbiorców końcowych, do poziomu których Grupa była zobowiązana obniżyć ceny w 2019 roku.

Zgodnie z Rozporządzeniem, Grupa obniżyła ceny energii elektrycznej dla wybranych grup odbiorców końcowych oraz złożyła do Zarządcy Rozliczeń SA kolejno dwa wnioski:

- wypłatę kwoty różnicy ceny z racji obniżenia cen w rozliczeniach z Klientami w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku - Grupa otrzymała przelew środków na kwotę 526,1 mln zł;
- o wypłatę rekompensaty finansowej z racji obniżenia cen w rozliczeniach z Klientami w okresie od 1 lipca do 31 października 2019 roku - Grupa otrzymała przelew środków na kwotę 111,6 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa wykazała w pozycji Przychody z Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny łącznie kwotę 692,8 mln zł.

W dniu 31 stycznia 2020 roku Grupa złożyła do Zarządcy Rozliczeń SA wniosek o wypłatę rekompensaty finansowej z racji obniżenia cen energii elektrycznej w rozliczeniach z Klientami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia 2019 roku. W dniu 28 lutego 2020 roku Grupa otrzymała należną rekompensatę w kwocie 51,9 mln zł.

Do końca września 2020 roku Grupa ma też obowiązek dokonania ewentualnych korekt wysokości wypłaconych przez Zarządcę Rozliczeń SA rekompensat.

Nadmienić należy, że w roku 2019 Grupa rozwiązała utworzoną w grudniu w 2018 roku rezerwę na kontrakty rodzące obciążenia w odniesieniu do taryfy G.

Rezerwa na podatek odroczoney w Szwecji

W maju 2020 roku Szwedzki Naczelny Sąd Administracyjny (zwany dalej „NSA”) wydał orzeczenie w trzech sprawach będących wynikiem odwołania złożonego przez spółki prowadzące działalność finansową na rynku szwedzkim od decyzji Rady ds. Interpretacji Podatkowych („Rady”) w odniesieniu do ujęcia podatkowego spłaty wierzytelności z tytułu udzielonych przez te podmioty pożyczek wewnątrzgrupowych, których walutą księgową jest euro. NSA zdecydował o oddaleniu wniosków o wydanie

interpretacji podatkowych. Oznacza to, że NSA opinią większości składu nie dokonał oceny pytań zadanych w sprawach, a wcześniejsze interpretacje Rady zostały uchylone.

W związku z powyższym rozstrzygnięciem NSA, z uwagi na fakt, że spółka zależna Energa Finance AB (publ) posiada wiarytelności wewnątrzgrupowe w euro oraz jej walutą księgową jest euro, Grupa zdecydowała, kierując się zapisami KIMSF 23 Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu o ujęciu w sprawozdaniu za 2019 rok rezerwy na podatek odroczony w kwocie 102 mln zł na przyszłe potencjalne zobowiązania podatkowe Energa Finance AB (publ) mogące powstać w związku z różnicami kursowymi powstającymi na skutek spłaty pożyczek wewnątrzgrupowych udzielonych przez spółkę.

39. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Transakcja nabycia większościowego pakietu akcji Energa SA przez PKN ORLEN

W dniu 5 grudnia 2019 roku PKN ORLEN S.A. ogłosił wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Spółki Energa SA. Cena akcji w wezwaniu została określona na poziomie 7 zł za jedną sztukę, która w dniu 15 kwietnia 2020 roku została podwyższona do wysokości 8,35 zł za jedną akcję.

W dniu 26 lutego 2020 roku PKN ORLEN złożył do Komisji Europejskiej wniosek stanowiący zgłoszenie koncentracji w związku z planowanym przejęciem kontroli nad Spółką, a w dniu 31 marca 2020 roku otrzymał decyzję Komisji Europejskiej w przedmiocie zgody na dokonanie koncentracji. Tym samym spełniony został warunek prawny wezwania.

W dniu 18 kwietnia 2020 roku podpisane zostało porozumienie pomiędzy PKN ORLEN a Skarbem Państwa w związku z planowanym przejęciem kontroli nad Spółką.

Zakończenie procesu rozliczania transakcji nabycia akcji Spółki przez PKN ORLEN nastąpiło w dniu 30 kwietnia 2020 roku. W wyniku wezwania PKN ORLEN nabył 331 313 082 akcji Spółki, które stanowią 80,01% jej kapitału zakładowego oraz 85,20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Tym samym PKN ORLEN objął kontrolę nad Spółką.

W dniu 10 grudnia 2019 roku, w związku z wezwaniem, agencja Fitch Ratings poinformowała o umieszczeniu Energa SA na liście obserwacyjnej ze wskazaniem negatywnym. Umieszczenie Spółki na wskazanej liście Agencja Fitch Ratings uzasadnia m.in. ryzykiem ścisłego powiązania Spółki z grupą kapitałową o niższej ocenie ratingowej (BBB- w stosunku do ratingu Spółki na poziomie BBB) w następstwie przejęcia akcji Spółki przez PKN ORLEN oraz ryzyka naruszenia klauzul zmiany kontroli w umowach o finansowanie Spółki.

Grupa Energa posiada zawarte umowy o finansowanie z szeregiem banków krajowych oraz międzynarodowych. Na dzień ogłoszenia wezwania w dokumentacji finansowania zawarte były klauzule odnoszące się do sytuacji zmiany kontroli oraz obniżenia poziomu ratingu.

Spółka podjęła niezwłocznie działania mające na celu uzyskanie zgód finansujących na odstąpienie od obowiązujących warunków finansowania w zakresie ewentualnego naruszenia klauzul zmiany kontroli lub klauzul obniżenia poziomu ratingu z zamiarem uzyskania formalnych zgód na zaakceptowanie zdarzeń spowodowanych realizacją Wezwania. Na dzień bilansowy żadna z instytucji kredytowych, z którymi Spółka przystąpiła do uzgodnień nie zajęła negatywnego stanowiska do złożonego przez Spółkę wystąpienia. Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka uzyskała formalną zgodę lub zawarła aneksy do umów o finansowanie przewidujące odstąpienie od warunków finansowania określonych w umowie kredytowej w zakresie klauzul zmiany kontroli oraz obniżenia ratingu z większością instytucji finansujących, tj. z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym oraz pięcioma instytucjami finansowymi udzielającymi Spółce Kredytu konsorcjalnego.

Globalna pandemia koronawirusa

W dniu 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła pandemię koronawirusa SARS-CoV-2. W dniu 14 marca 2020 roku ogłoszono na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego, natomiast 20 marca 2020 roku wprowadzono stan epidemii na obszarze całego kraju.

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 jest zjawiskiem, które niewątpliwie będzie miało ogromny wpływ na globalną gospodarkę. Można zakładać, iż pandemia będzie miała znaczący wpływ także na sytuację gospodarczą w Polsce i obniży wzrost krajowego PKB w 2020 roku.

Należy zauważyć, iż dynamika wydarzeń związanych z epidemią koronawirusa sprawia, że prognozowanie skutków gospodarczych obciążone jest dużym ryzykiem przyjęcia błędnych założeń. Biorąc pod uwagę dynamikę zmian sytuacji gospodarczej i brak dostatecznej ilości danych, nie jest możliwe dokładne oszacowanie skutków finansowych dla Grupy.

Kluczowe jest to, jak szybko gospodarka powróci do wysokiej aktywności po okresie wstrzymania.

Obecnie pandemia skłania rządy państw do podejmowania działań w celu złagodzenia negatywnego efektu koronawirusa w gospodarce. Z uwagi na szybkie i stanowcze działania zapobiegawcze zaimplementowane przez polskie władze można mieć nadzieję, że stan zmniejszonej aktywności gospodarczej nie potrwa długo. Na koniunkturę w kraju będzie jednak miała niewątpliwie wpływ sytuacja gospodarcza na całym świecie, a przede wszystkim u głównych partnerów handlowych Polski.

W obecnych warunkach rynkowych Grupa identyfikuje następujące potencjalne ryzyka rynkowe:

- Spadek zapotrzebowania na energię elektryczną szczególnie dotyczący klientów końcowych z grup taryfowych A, B i C;
- Z uwagi na niższe zapotrzebowanie krajowe, spadek produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych, w tym głównie elektrowni Ostrołęka B pracującej w trybie wymuszenia przez Operatora Sieci Przesyłowych,
- Obniżenie wpływów z bieżących należności za energię elektryczną, z uwagi na wdrażane w państwie polskim nadzwyczajne rozwiązania, co może wiązać się z pogorszeniem płynności przez spółki obrotowe sprzedające energię elektryczną do klientów końcowych;
- Pogorszenie dyscypliny płatniczej odbiorców wynikające z pogorszenia ich sytuacji finansowej;

- Zmniejszenie efektywności pracy, mogące wyniknąć z absencji chorobowych, przymusowej kwarantanny oraz wdrożonej reorganizacji pracy, mającej na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się wirusa, w tym: poprzez wykorzystanie pracy zdalnej;
- W krótkim horyzoncie czasu wzrost kosztów wynikający z konieczności zakupu środków ochrony dla pracowników;
- Konieczność wniesienia przez Spółkę Energa-Obrót SA kolejnych zabezpieczeń transakcji zakupu do Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. w ramach uzupełniania depozytów zabezpieczających, co jest bezpośrednim efektem obserwowanego obecnie spadku cen energii elektrycznej. Należy jednak nadmienić, iż obecnie w ramach wprowadzania przez Rząd RP działań osłonowych w związku z pandemią, mających m.in. zabezpieczyć ryzyko płynności spółek handlujących na Towarowej Giełdzie Energii, zostało zaimplementowane szersze spektrum narzędzi umożliwiających wnoszenie niepieniężnych zabezpieczeń na IRGiT.

Grupa nie identyfikuje natomiast bezpośredniego wpływu epidemii na jej wyniki za 2019 rok. Zaobserwowany wpływ pandemii w okresie do marca jest znikomy poza spółką Energa Elektrownie Ostrołęka Sp. z o.o., gdzie zidentyfikowano ryzyko spadku wolumenu produkcji.

W obszarze działalności finansowej, bazując na analizach scenariuszowych Grupa nie identyfikuje ryzyka niewywiązywania się ze swoich zobowiązań, a także z warunków umów o finansowanie. Grupa podejmuje również działania w celu zabezpieczenia płynności w związku ze zmianami otoczenia rynkowego, jak również w związku z wygasającymi w 2020 roku zobowiązaniami kredytowymi. Prace w tym kierunku są intensywnie prowadzone z instytucjami finansowymi, a ryzyko niepowodzenia nie jest zidentyfikowane.

W obliczu powyższych zagrożeń Grupa na bieżąco, wnikliwie monitoruje rozwój sytuacji w wielu obszarach swojej działalności oraz podejmuje działania w celu minimalizowania negatywnego wpływu epidemii koronawirusa na jej sytuację finansową. W trybie ciągłym analizowane są różne scenariusze wydarzeń oraz opracowywane są odpowiednie środki zaradcze oraz działania mitygujące efekty zmaterializowania się poszczególnych ryzyk.

Grupa posiada możliwości skutecznego przeciwdziałania mogącym wystąpić niekorzystnym zjawiskom, zarówno w krótkim, średnim, jak i w długim horyzoncie czasowym. Ryzyka związane z możliwym obniżeniem przychodów oraz ich terminową ściągalsnością przy jednoczesnej konieczności wywiązywania się ze zobowiązań kredytowych, będą mitygowane stosownym ograniczeniem kosztów oraz wydatków inwestycyjnych.

W związku z powyższym nie występują przesłanki świadczące o zagrożeniu kontynuacji prowadzonej przez Grupę działalności gospodarczej.

Limity gwarancyjne

W dniu 16 marca 2020 roku Energa SA zawarła z Energa-Obrót SA oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego Aneks nr 3 do Umowy o udzielanie gwarancji w ramach linii nr 4619-01092 z dnia 9 kwietnia 2019 roku, na podstawie którego Bank Gospodarstwa Krajowego zwiększył przyznany limit gwarancyjny do kwoty 700 mln zł, który będzie dostępny w okresie do dnia 9 kwietnia 2021 roku.

Zmiany w składzie Grupy

W dniu 27 stycznia 2020 roku została zawiązana spółka ECARB Sp. z o.o. w organizacji z siedzibą w Gdańsku. Rejestracja spółki w KRS nastąpiła w dniu 4 maja 2020 roku. Natomiast w dniu 11 maja 2020 r Energa SA zawarła z Energa OZE SA umowę sprzedaży 1 275 udziałów w spółce. W wyniku transakcji ENERGA SA posiada 64,6 % udziałów, a Energa OZE SA 35,4 % udziałów w kapitale zakładowym ECARB Sp. z o.o.

Podpisy członków Zarządu Energa SA:

Jacek Goliński

Prezes Zarządu

.....

Adrianna Sikorska

Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji

.....

Marek Kasicki

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

.....

Dominik Wadecki

Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych

.....

Iwona Waksmundzka-Olejniczak

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

.....

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania:

Magdalena Kamińska

Zastępca Dyrektora Departamentu Finansów

.....

Bartłomiej Bieńkowski

Kierownik Wydziału Sprawozdawczości Finansowej i Podatków

.....

Gdańsk, 27 maja 2020 roku